

Bakgrunn for vedtak

uttak av vann og regulering av Gullvikvatnet, Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet

Øksnes kommune i Nordland fylke

Tiltakshaver	Elvenesstrand Smolt AS
Referanse	202111663-16
Dato	05.02.2024
Ansvarlig	Gry Berg
Saksbehandler	Thomas Haugland

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9

7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Innhold

1	SAMMENDRAG	1
2	SØKNAD.....	3
3	HØRING OG DISTRIKTSBEHANDLING	7
4	NVES VURDERING	19
5	NVES KONKLUSJON	28
6	FORHOLDET TIL ANNET LOVVERK.....	29
7	MERKNADER TIL KONSESJONSVILKÅRENE ETTER VANNRESSURSLOVEN	29
8	ØVRIGE FORHOLD	33
9	VEDLEGG	34

1 Sammenheng

Elvenesstrand Smolt AS ønsker å øke produksjonen ved sitt eksisterende smoltanlegg på Elvenes i Øksnes kommune i Nordland fylke. Anlegget har drevet uten vassdragskonsesjon, men søker i forbindelse med produksjonsøkning og økt uttak av vann om konsesjon etter vannressursloven § 8. Planlagt økt produksjon er fra 0,6 mill. smolt til 1,9 mill. smolt og 0,4 mill. yngel. Det søkes nå om et gjennomsnittlig vannuttak fra Gullvikvatnet, Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet på 60 l/s og et maksimalt uttak på inntil 236 l/s. Det søkes også om regulering av Gullvikvatnet på 1,5 m mellom HRV kote 43,75 og LRV kote 42,25, regulering av Vatndalsvatnet med 6 meter mellom HRV kote 99 og LRV kote 93 og regulering av Sandskardvatnet med 5 meter mellom HRV kote 136 og LRV kote 131.

Øksnes kommune er positiv til tiltaket og mener det bør gis konsesjon, men ønsker blant annet at det vurderes slipp av minstevannføring i Gullvikelva og at en regulering av Gullvikvatnet begrenses oppad til 35 – 40 cm. **Statsforvalteren i Nordland** mener det bør etableres minstevannføring i Tuvenelva og at inntakskum med tilhørende rør fjernes fra Tuvenelva. De minner også på om sumvirkninger av arealinnegrep og at det stadig blir mindre uberørt natur, og stiller seg derfor kritiske til videre nedbygging av natur. **Nordland fylkeskommune** anbefaler at det gis konsesjon til vannuttak og regulering og mener tiltaket vil være positivt for arbeidsplasser. De mener det er positivt at eksisterende regulering og vannuttak konsesjonsbehandles og det bør stilles vilkår om miljøbasert vannføring i Tuvenelva. Av hensyn til ørret og friluftsliv ber de om at høyeste regulerte vannstand i Gullvikvatnet senkes fra omsøkt nivå. De mener også det bør vurderes slipp av minstevannføring i Gullvikelva. **Fiskeridirektoratet** ber om at sjøkabelen legges slik at den ikke forårsaker skade på fangstredskaper og tap av fangst. **Norges arktiske universitetsmuseum** mener det er liten sannsynlighet for at det finnes arkeologiske kulturminner under vann. **Roger Endresen** og **Berit Daljord Knutsen** har på vegne av grunneiere, beitebønder/bønder, natur- og fiskeentusiaster og familier med tilknytning til Gullvika og Gullvikvatnet, uttalt at de er imot en utvidelse av settefiskanlegget. De mener utbyggingen vil være negativt for urørt natur og landskap, friluftsliv, fiske og beiteområdene for sau. De har lagt ved uttalelser fra **Norsk Landbruksrådgivning** og **Vesterålen og omegn villsaulag** som støtter opp om deres kommentarer. **Evelyn Mathiasen** og **Hugo Tangen** er sterkt imot planene og mener en regulering av Gullvikvatnet vil gi store negative virkninger for landskap og rekreasjon i området.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en videre drift og utvidelse av Elvenesstrand Smolt A/S bidrar til økt verdiskapning lokalt og i regionen. Inngrep med dam, vanninntak og rørgate i Vatndalsvatnet/Strompedalen og Sandskardvatnet er allerede etablert, mens regulering og vannuttak fra Gullvikvatnet er et nytt inngrep. NVE ser positivt på at dagens vannuttak blir formalisert gjennom en konsesjonsprosess.

Vannbehovet for smoltproduksjonen er planlagt å være på maksimalt 95 l/s (5,7 m³/min) med et gjennomsnittlig vannuttak på 60 l/s (3,6 m³/min). Tiltakshaver har også planer om å levere ferskvann til brønnbåter for avlusning, og har derfor søkt konsesjon for et høyere maksimalt vannuttak på 236 l/s (14,2 m³/min).

NVE vurderer at tilstrekkelig vannføring er viktig for naturlige prosesser i vassdragene, landskap og forholdene for anadrom fisk. NVE vurderer at det ikke skal tas ut mer vann fra vassdragene enn produksjon av settefisk tilsier. NVE vurderer også at det vil være rom for uttak av vann fra Gullvikvatnet til avlusning når tilsiget fra nedbørfeltet tilsier det. NVE mener at det kan tillates et maksimalt vannuttak på 95 l/s (5,7 m³/min) og at gjennomsnittlig vannuttak per måned ikke bør ligge høyere enn 60 l/s (3,6 m³/min). NVE mener også at det kan tillates ekstra uttak av vann fra Gullvikvatnet til å forsyne brønnbåter med ferskvann når tilsiget tilsier det. Ekstra uttak av vann kan bare finne sted når magasinet i Gullvikvatnet ligger på høyeste regulerte vannstand (HRV).

Tiltakets virkning på biologisk mangfold er også vektlagt. Det går anadrom fisk opp i Tuvnelva og i nedre del av elven fra Gullvikvatnet, så tilstrekkelig vannføring i vassdragene må sikres. NVE mener at det må slippes minstevannføring fra Vatndalsvatnet/Strompedalen, Sandskardvatnet og Gullvikvatnet på henholdsvis 9 l/s, 9 l/s og 14 l/s for å sikre tilstrekkelig vannføring for anadrom fisk.

NVE mener at det omsøkte vannuttaket er stort, og at fordelene med tiltaket ikke overstiger skader og ulemper for allmenne interesser. NVE mener at ved å avgrense det maksimale vannuttaket fra Vatndalsvatnet og Strompedalen, Sandskardvatnet og Gullvikvatnet til 95 l/s, og at det tillates uttak av ferskvann til avlusning kun når Gullvikvatnet ligger på høyeste regulerte vannstand (HRV), vil konfliktgraden bli redusert og kravet i vannressursloven § 25 vil da være tilfredsstillt.

Etter en helhetsvurdering av planene og de uttalelsene som foreligger mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Elvenesstrand Smolt AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til regulering og uttak av vann fra Vatndalsvatnet, Strompedalen, Sandskardvatnet og Gullvikvatnet. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

2 Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Elvenesstrand Smolt AS, datert 01.07.2021:

«Elvenesstrand Smolt AS ønsker å utnytte Gullvikvatnet i Øksnes kommune i Nordland fylke til smoltproduksjon, og søker herved om følgende tillatelser:

Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- *å ta ut vann fra Gullvikvatnet*
- *å regulere Gullvikvatnet mellom LRV på kote 42,25 og HRV på kote 43,75 å legge rørledning fra Gullvikvatnet til Elvenesstrand Smolt*

Det søkes om tidsubegrenset konsesjon.

Det er ervervet nødvendige rettigheter til regulering av Gullvikvatnet.

Det bes også om formalisering av tillatelser til vannuttak i Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet dvs. vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- *å ta ut vann fra Vatndalsvatnet*
- *å regulere Vatndalsvatnet mellom LRV på ca. kote 93 og HRV på ca. kote 99*
- *å ta ut vann fra Sandskardvatnet*
- *å regulere Sandskardvatnet mellom LRV på ca. kote 131 og HRV på ca. kote 136*

For både Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet som ble regulert på slutten av 80-tallet foreligger avtale med grunneierne om nødvendige rettigheter.

Nødvendige opplysninger om tiltaket framgår av utredningen nedenfor.»

2.1 Hoveddata for tiltaket

TILSIG		Gullvikvatnet	Vatndalsvatnet*	Sandskardvatnet
Nedbørfelt	km ²	2,3	0,8	1,5
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	3,15	2,96	3,15
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	62,6	66,5	66,6
Middelvannføring	l/s	132	94	100
Alminnelig lavvannføring	l/s	14	9	9
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	9	6	6
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	16	11	11
Restvannføring (ved utløp til sjø)	l/s	12	43	43
*inkl. overføring fra Strompedalen				
VANNUTTAK				
Inntak	moh.	43,75	99	136
Lengde på berørt elvestrekning	m.	700	4000	4100
Lengde på vannledning	m.	2700	2450	2550
Antall rør vannledningen består av	stk.	1	2	1
Vannledning, diameter	mm.	355	200 og 200	160/200
Total maksimal kapasitet på rør	l/s	94	38 + 74	30
Maksimalt vannuttak	l/s	94	112	30
Gjennomsnittlig vannuttak	l/s	60*		
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	0	0	0
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	0	0	0
Maksimalt antall smolt/fisk	stk.	2,3 mill.		
*samlet gjennomsnittlig uttak				
MAGASIN				
Magasinvolum	mill. m ³	0,19	0,1	0,106
HRV	moh.	43,75	99	136
LRV	moh.	42,25	93	131

2.2 Om søker

Elvenesstrand Smolt AS eies av Elvenesstrand Eiendom AS og ble stiftet i 1986 og driver produksjon av settefisk. Bedriften har 9 ansatte og produserer i dag 0,6 mill. smolt til matfiskanlegg i Nordland og Troms fylke. Selskapet leier også et smoltanlegg i Nyksund for produksjon av 0,3 mill. smolt.

2.3 Beskrivelse av området

Smoltanlegget ligger på Elvenes i Steinlandsfjorden i Øksnes kommune. I området for de tre vannene det planlegges vannuttak fra er det lauvskog og myrområder. Det tas i dag ut vann fra de regulerte vannene Sandskardsvatnet og Vatndalsvatnet med overføring fra Strompedalen. Elvestrekningene fra vannene til sjøen er henholdsvis 4100 meter og 4000 meter. Det har tidligere ikke vært sluppet minstevannføring, og det er kun overløp og tilsig fra restfelt som går i Tuvnelva.

2.4 Teknisk plan

2.4.1 Bruk av vann og vannbesparende tiltak

I forbindelse med økt produksjon av smolt planlegges det å etablere nytt vannuttak fra Gullvikvatnet. Vannuttaket omfatter regulering av Gullvikvatnet og rørledning fra vannet og ned til sjøen og sjøledning frem til smoltanlegget på Elvenes.

Anlegget driftes i dag med gjennomstrømming og gjenbruk i en vekstavdeling og to påvekstavdelinger. I karene for påvekst er det montert CO²-lufting og det benyttes tilsetning av O² i alle kar. Gjenbruksandelen kan økes ved å senke temperaturen på vannet. Det er planlagt for et vannbehov på maksimalt 5,7 m³/min (95 l/s) og et gjennomsnittlig uttak på 3,6 m³/min (60 l/s). Samlet vannuttak over året er 1,89 mill. m³/år. Planlagt utbygging og økning av produksjon er basert på RAS-teknologi. Det er også planlagt uttak av overskuddsvann til Brønnbåter for behandling av lakselus.

Måned	*Rest i magasin i normalt år Mm ³	*Rest i magasin i tørrår Mm ³	Midlere vannføring normalt år m ³ /min	Midlere vannføring tørrår m ³ /min	Planlagt vannuttak m ³ /min	Slipp av minstevannføring m ³ /min
Jan	0.40	0.38	5.5	3.6	2.7	0.0
Feb	0.40	0.41	16.2	14.2	3.1	0.0
Mar	0.35	0.35	5.6	3.8	3.6	0.0
Apr	0.41	0.42	21.4	19.8	4.8	0.0
Mai	0.46	0.40	36.5	25.2	5.7	0.0
Jun	0.41	0.33	22.2	5.8	4.6	0.0
Jul	0.42	0.23	11.6	1.2	3.0	0.0
Aug	0.42	0.13	14.0	0.8	2.9	0.0
Sep	0.40	0.37	16.0	12.2	3.8	0.0
Okt	0.42	0.45	20.1	39.4	3.5	0.0
Nov	0.44	0.41	45.0	18.0	2.8	0.0
Des	0.42	0.48	8.3	35.5	2.8	0.0
Årsmiddel	0.41	0.36	18.5	15.0	3.6	0.0

*verdier ved utgangen av måneden

Figur 1: Tabellen er hentet fra søknaden og viser tilgjengelig vannmengde og vannforbruk i normalt og tørt år.

2.4.2 Reguleringer

Vatndalsvatnet er i dag regulert 6 meter mellom HRV kote 99 og LRV kote 93. Magasinet er beregnet å ha et areal på 0,029 km² med et magasinivolum på 0,11 mill. m³. Sandskardvatnet er regulert 5 meter mellom HRV kote 136 og LRV kote 131 og har et areal på 0,040 km² med magasinivolum 0,11 mill. m³.

Gullvikvatnet er planlagt regulert med 1,5 meter mellom HRV kote 43,75 og LRV kote 42,25. Normalvannstand er på kote 43. Magasinet vil ha et areal på 0,125 km² med et magasinivolum på 0,17 mill. m³.

2.4.3 Overføringer

Det er i dag overføring fra inntaksdam på ca. kote 130 i Strompedalen via nedgravd rørledning til Vatndalsvatnet. Rørledningen har en kapasitet på ca. 80-90 l/s.

Det er ikke planlagt nye overføringer.

2.4.4 Inntak og vannvei

Det er i dag to vanninntak i Vatndalsvatnet med rørdimensjon på Ø 200 og et vanninntak i Sandskardvatnet med Ø 160 rør. Ett av rørene fra Vatndalsvatnet er gravd ned i en lengde på ca. 1250 m til smoltanlegget. Det andre røret er nedgravd i ca. 500 m ned til en kum hvor det er påkoblet et ca. 1850 m langt nedgravd rør fra Sandskardvatnet. Fra kummen går det ett nedgravd Ø 200 rør i ca. 700 m ned til smoltanlegget. Det skal ikke etableres nye vannveier fra Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet.

I Gullvikvatnet planlegges det et vanninntak med inntaksledning på ca. 130 meter. Inntaket vil plasseres på nødvendig dybde for å oppnå gunstige temperaturforhold. Fra inntaket etableres vannvei på ca. 550 m med rørdimensjon Ø 355 ned til sjøen med sjøledning på ca. 2200 m over Seilandsfjorden til smoltanlegget.

2.4.5 Veier

Det går i dag skogsbilvei frem til Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet. Det er planlagt å etablere en midlertidig anleggsvei fra sjøen til Gullvikvatnet som vil tilbakeføres til naturlig tilstand når dammen er ferdig.

2.4.6 Arealbruk

Tabellen under er hentet fra søknaden og viser oversikt over arealbruken ved etablering av Gullvikvatnet som reguleringsmagasin.

Område	Areal, dekar
Regulert areal – tørrlagt strandsone ved 0,75 m nedtapping:	ca. 6
Regulert areal – neddemt areal ved 0,75 m oppdemming:	ca. 8
Sum:	ca 14

I tillegg vil ca. 6 da bli berørt ved etablering av midlertidig anleggsvei til Gullvikvatnet.

2.5 Forholdet til offentlige planer

2.5.1 Kommuneplan

Området hvor settefiskanlegget ligger er i arealdelen av kommuneplanen avsatt til næringsvirksomhet. Områdene rundt de aktuelle vannene er avsatt som nedslagsfelt for *drikkevann og bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone*.

2.5.2 EUs vanndirektiv

Tiltaksområdet ligger i vannområde *Vesterålen* og tiltaket berører flere vannforekomster. *Tuvenelva* har vannforekomst ID 185-42-R, *Tuvenelva-sideelver* 185-158-R og *Bekkefelt i Romsetfjorden-Steinslandsfjorden* 185-40-R. Økologisk tilstand for vannforekomstene er ikke gjort rede for i søknaden. I Regional vannforvaltningsplan for perioden 2022 – 2027 er *Tuvenelva* registrert med tiltak som bør kalles inn til konsesjonsbehandling og med krav om vilkår i konsesjonen til miljøbasert vannføring. Tiltakshaver skriver i søknaden at tiltaket omfatter løsninger for vannuttak som ikke vil kunne tørrelgge *Tuvenelva*.

3 Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området 27.10.2021 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Statsforvalteren og flere grunneiere. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Hovedutvalg teknisk sektor i Øksnes kommune uttaler i brev av 19.11.2021:

«Hovedutvalg Teknisk er positive til innvilgelse av konsesjonen. Begrunnelsene for dette er at konsekvensen av tiltaket synes akseptable sett opp imot etablering av arbeidsplasser, spesielt dersom minstevannføring i nedstrøms bekk opprettholdes og at maksimalt vannnivå senkes. Samtidig ønskes det en vurdering av følgende før det fattes endelig vedtak om konsesjon:

- *Opprettholdelse av minimumsvannføring i utløpsbekken.*
- *Senke oppdemningsnivået av Gullvikvatnet til 35-40 cm over kote 43.*
- *Vurdering av konsekvenser for friluftsliv og myra innerst i vannet dersom omsøkt maksvannstand opprettholdes.*
- *Øksnes kommune må vedta å frafalle regulering til framtidig drikkevannskilde.*

Det vises ellers til saksopplysninger, vurdering og konklusjon.»

Statsforvalteren i Nordland uttaler i brev av 01.12.2021:

«...

I søknaden er det ikke foreslått slipp av minstevannføring hverken fra Vatndalsvatnet, Sandskardvatnet eller Gullvikvatnet. ES mener at slipp av minstevannføring vil undergrave fundamentet for den planlagte smoltproduksjonen, da dette i praksis vil kreve alt tilløpet i tørre perioder, som er sammenfallende med kritiske perioder for settefiskanlegget.

I den hydrologiske rapporten fra Norconsult er nyttbar vannmengde til smoltproduksjonen uten vilkår om slipp av minstevannføring beregnet til å være på 10,3 mill. m³/år. Ved slipp av minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring, eventuelt 5-persentiler for sommer og vinter, er beregnet tilgjengelig vannmengde 9,3 mill. m³/år.

...

Etter vår vurdering gir opplysningene i søknaden et noe mangelfullt bilde av effekten av eksisterende vannuttak på vannføringen i Tuvenvassdraget. En sjekk i Nevina gir et «restfelt» på ca. 63 % i den øvre del av Tuvenelva, dvs. rett nedstrøms samløpet med Vatndalselva. Nederst i Vatndalselva som har en anadrom strekning på ca. 1 km, vil «restfeltet» bli på ca. 42 %, mens det øverst på den anadrome strekningen i denne sideelva vil bli ca. 29 %. Effekten på vannføringen blir tilsvarende og selvsagt større jo lenger opp mot reguleringsmagasinene man kommer. I de øvre deler vil elvene bli periodevis tørrlagt dersom det ikke stilles krav om slipp av minstevannføring. I tørre perioder med lav avrenning som gjerne opptrer i løpet av vinter og ettersommer, vil hele vassdraget være sårbart.

...

Villaksens rødlistestatus er nye opplysninger som ikke er med i konsesjonssøknaden. I og med at Tuvenvassdraget har en bestand av laks forutsetter vi at dette blir vektlagt i den videre saksbehandlingen.

...

Miljøverdier og konsekvenser av tiltakene

Vi mener konsesjonssøknaden undervurderer miljøkonsekvensene for flere av de aktuelle temaene som er listet opp i kap. 3.18. Det gjelder tema rødlistearter der det etter vår vurdering nå må vektlegges at villaksen har kommet på rødlista (se kap. ovenfor). Det gjelder etter vår vurdering også konsekvensene for akvatisk miljø (inkl. anadrome laksefisk) og brukerinteresser. Her er det verd å merke seg at Tuvenelva har vært stengt for fiske i ca. 20 år på grunn av den svake bestandstilstanden for laksen og sjøørreten i vassdraget.

Etter vår vurdering er de største miljøverdiene i tiltaksområdet knyttet til bestandene av anadrome laksefisk (laks og sjøørret) i Tuvenvassdraget. Nedenfor har vi vurdert de miljøtemaene som vi mener er mest relevante i denne saken.

Statsforvalteren redegjør videre for fiskebiologiske undersøkelser for å kartlegge bestanden av laks- og sjøørret i Tuvenvassdraget og henviser til at siste fiskebiologiske undersøkelser i 2016 konkluderer med:

«Kartleggingen viser at produksjonen av laksefisk (laks og ørret) er god i elva, med det forbehold at man ikke vet i hvor stor grad laksen er påvirket av rømt oppdrettsfisk, og derved har dårligere lokal tilpasning. Med den vannføringen som elva har i dag, er det godt med fisk, men uten reguleringen hadde vannføringa vært noe større, da ca. 1/3 av nedslagsfeltet blir utnyttet i smoltanlegget. Hvis vi forutsetter ca. 1/3 økt vannføring, vil det ha ført til noe større vanndekt areal, og siden laks- og ørretunger hevder territorier, vil det ha ført til noe større produksjon. I denne elva er tverrsnittet (tverrprofilen) ganske flat, noe som tilsier at en del produksjon går tapt, uten at det er mulig å beregne dette.»

Statsforvalteren kommentere videre i sin uttalelse:

«Innlandsfisk i Gullvikvatnet

Vi støtter her vurderingene som er gjort av Nordnorske Ferskvannsbiologer i rapporten fra undersøkelsen i 2016. I dag har Gullvikvatnet en tett bestand av småfalle ørret som ikke er

spesielt attraktiv å fiske på. Med en regulering på kun 1,5 meter (0,75 m opp og 0,75 m ned) forventes det relativt begrenset effekt på bunndyrproduksjonen og dermed beitegrunnlaget for ørreten. Gytemulighetene og rekrutteringen av ørretunger til innsjøen vil imidlertid bli noe redusert dersom utløpselva blir tørrlagt. Rekrutteringa vil også bli redusert i hovedinnløpsbekken dersom vannstanden i Gullvikvatnet blir så høy på høsten at en stor del av bekken blir liggende under «stille» vann. Alternativt vil oppvandringen for gytetfisk bli vanskelig på grunn av et bredt og grunt delta. Her bør det i så fall vurderes om det skal graves en kanal for å lette oppvandringen.

Redusert rekruttering kan oppveie effekten av en noe mindre næringsproduksjon.

...

Naturtyper

...

Dersom det blir gitt konsesjon til regulering av Gullvikvatnet forutsetter vi at det tas hensyn til naturtypen ved valg av vannledningstrase til smoltanlegget.

...

Statsforvalterens anbefalinger

Anbefalingene baserer seg på vurderingene ovenfor av miljøverdiene og konsekvensene av de omsøkte tiltakene på disse. I tillegg har vi lagt vekt på føringene i Vannforskriften og den regionale vannforvaltningsplanen for Nordland og Jan Mayen, og at den atlantiske villaksen nå er inne på den nasjonale rødlista for arter.

Vi vil anbefale at det i konsesjonen settes vilkår om slipp av minstevannføring fra Vatndalsvatnet og/eller Sandskardvatnet tilsvarende alminnelig lavvannføring, eventuelt tilsvarende 5-persentil for sommer og vinter. «Flaskehalsene» for fiskebestandene i Tuvenelva er vinter og seinsommer, da tilsiget til elva er på det laveste. Slipp av minstevannføring vil etter vår vurdering være nødvendig for å kunne oppnå miljømålet god økologisk tilstand (jf. den regionale vannforvaltningsplanen). God økologisk tilstand vil også bety at laksebestanden når gytebestandsmålet, og at det i tillegg vil være et høstbart overskudd.

Slipp av minstevannføring vil også gi en positiv effekt på landskapsbilde og på fisk og andre vannlevende organismer oppstrøms den anadrome delen av Tuvenelva.

Vi mener det ut fra hensynet til kjente miljøverdier vil være viktigere å sette vilkår om minstevannføring i Tuvenvassdraget enn i utløpsbekken fra Gullvikvatnet.

Under befaringen sist høst ble det observert at den gamle inntakskummen fortsatt befant seg i Tuvenelva, men at det var lagt et betonglokk på åpningen. Vi forutsetter at det i dag ikke lenger er fare for at vann fra elva tar veien inn i inntakskummen. Helst bør inntakskum med tilhørende rør fjernes fra elva.

Dersom det blir gitt konsesjon til regulering av Gullvikvatnet forutsetter vi at det ved valg av vannledningstrase blir tatt hensyn til et område med naturtypen strandeng og strandsump lokalisert i munningen av Tuvenelva.

For ørretbestanden i Gullvikvatnet vil rekrutteringen kunne bli redusert dersom vannstanden i vatnet blir så høy på høsten at en stor del av innløpsbekken blir liggende under «stille» vann. Alternativt vil oppvandringen for gytetfisk bli vanskelig på grunn av et bredt og grunt delta. Her bør det i så fall vurderes om det skal graves en kanal for å lette oppvandringen.

Vi støtter ellers de avbøtende tiltak som er foreslått av konsesjonssøker.

Vi forutsetter at konsesjonen fastsettes med moderne naturforvaltningsvilkår som gir forvaltningen mulighet til å pålegge konsesjonæren avbøtende tiltak og undersøkelser. Etter noen år vil det være aktuelt å pålegge nye fiskebiologiske undersøkelser i Tuvanelva, Vatndalselva og Gullvikvatnet for å kartlegge bestandsutviklingen etter utbygging og effekten av et eventuelt minstevannføringslipp og eventuelle andre kompensierende tiltak.

Avslutningsvis vil vi minne om at summen av alle arealinngrep de siste 10-årene har bidratt til en naturkrise, der et stort antall arter har hatt en kraftig tilbakegang og står i fare for å bli utryddet. Det blir også stadig mindre uberørt og intakt natur. Det er viktig å unngå en forverring av denne situasjonen ved stadig nye arealinngrep. Vi er derfor kritiske til videre nedbygging av natur.»

Søknaden ble behandlet av **Fylkesrådet i Nordland fylkeskommune** 08.03.2022 og de uttaler i brev av **14.03.2022**:

«...

Fylkesrådets innstilling til vedtak

Fylkesrådet anbefaler at det gis konsesjon til Elvenesstrand Smolt A/S for vannuttak og regulering av Gullvikvatnet, Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet i Øksnes kommune. Dette under forutsetning om at Norges vassdrags- og energidirektorat tar inn vilkår for følgende punkt i konsesjonene dersom det er tilstrekkelig vann i vassdragene til det:

Miljøbasert vannføring tilpasset behovene til laks og sjørøret i Tuvanelva.

Lavere høyeste regulerte vannstand i Gullvikvatnet enn omsøkt av hensyn til ørretbestanden og friluftslivsinteresser.

Slipp av minstevannføring i bekken nedstrøms Gullvikvatnet.

Videre må avbøtende tiltak foreslått i konsesjonssøknaden følges opp.

Fylkesrådet mener at det er svært positivt at det innføres konsesjon for de eksisterende vannuttakene i Tuvenvassdraget. Dette vil bidra med klare rammer for vannuttakene og være en oppfølging av Regionale plan for vannforvaltning for Nordland og Jan Mayen.

Fylkesrådet viser til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonsentrasjoner må vi underrettes umiddelbart. Det forutsettes at nevnte pålegg bringes videre til dem som skal utføre arbeide i marken.»

Fiskeridirektoratet uttaler i brev av **13.10.2021**:

«...

Vurdering

Fiskeridirektoratet region Nordland kan ikke se at tiltaket om uttak av vann fra forekomstene vil komme i konflikt med de interesser direktoratet skal ivareta. Tiltaket som omhandler sjøkabelen vil vi behandle når høring av søknad etter havne- og farvannsloven § 14 foreligger. Vi vil da be Kystverket stille vilkår for å unngå skader, fare, forhindre restriksjoner, mv. i det farvannet som berøres av tiltaket, jf. lov om havner og farvann § 16, tredje ledd. Det pekes spesielt på følgende:

- *Ingen fiskere kan holdes ansvarlig for skader som måtte bli påført kabelen under utøvelse av fiske.*

- *Kabelen må ikke bli hengende oppe i vannskiktet noen steder.*
- *Bukter og gruntvannsområder er viktige for økosystemet langs vår kyst, blant annet som oppvekstområder for fisk og skalldyr. Alle arbeider som skal foretas i forbindelse med en eventuell tillatelse må gjennomføres på en så skånsom måte som mulig, slik at det omkringliggende miljø i så liten grad som mulig påvirkes.*

Vi ber om at det blir tatt hensyn til følgende:

- *Det innføres ikke forbud mot fiske, herunder fiske med trål, der denne sjøkabelen/rør legges.*
- *Kabelen/rør, med lodder eller andre forankringer, må utformes slik at fiskeredskaper ikke hefter.*
- *Kabelens/rørs posisjoner blir lagt inn på tilgjengelige kart som beskrevet i søknaden.*

Vi vil videre opplyse om at tiltakshaver kan bli erstatningspliktig dersom kabelen forårsaker skade på fiskeredskap eller tap av fangst. Vi tilrår at en i så stor grad som mulig legger nye kabler i eksisterende traseer. Alle arbeider som skal foretas ifm. eventuell tillatelse, må gjennomføres på så skånsom måte som mulig, slik at omkringliggende miljø i så liten grad som mulig påvirkes.»

Norges arktiske universitetsmuseum (UM) uttaler i brev av **14.02.2022**:

«...

Søknaden fra Elvenesstrand Smolt AS omfatter tiltak i vann med regulering av Gullvikvatn med nedtapping inntil 0,75 m og formalisering av vannuttak i Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet i Øksnes kommune. Tiltaket er begrenset i omfang og vi vurderer sannsynligheten for konflikt med eventuelle kulturminner under vann som liten. Derfor har vi ingen merknader til søknaden.

Vi minner tiltakshaver om at dersom en i forbindelse med tiltaket skulle komme over automatisk vernete kulturminner eller funn av kulturhistorisk betydning, skal arbeid stanses og UM varsles jfr. kulturminneloven § 8, 2. ledd.»

Roger Endresen og **Berit Daljord Knutsen** har på vegne av grunneiere, beitebønder/bønder, natur- og fiskeentusiaster og familier med tilknytning til Gullvika og Gullvikvatnet (heretter **Grunneiere m.fl.**) uttalt seg i brev av **12.11.2021**. Som vedlegg til uttalelsen var det uttalelser fra Norsk Landbruksrådgivning Nord Norge og Styret i Vesterålen og omegn villsaulag.

En oppsummering av uttalelsen er gjengitt her:

«...

Det er tre bekker/elver som renner ut i Gullvikvannet. Den største elva ligger i vestre del av vannet. I denne bekken går ørreten opp for å gyte om høsten. Dette ble bivånet under befaringen som NVE gjorde i oktober 2021. Bekken sto da full av ørret som skulle gyte. Terrenget her er tilnærmet flatt og hele området vil ligge under vann etter oppdemmingen av vannet og etterlate fisken uten muligheter til å gyte. Den fiskeyngelen som skal ha mulighet til å komme seg tilbake til vannet vil ved nedtapping av vannet bli sittende fast. Konsekvensen av dette vil bli at over tid blir det ingen fisk igjen i vannet.

...

Utgående elv (Neselva) fra vannet og til sjø vil etter denne planen bli tørrlagt.

Konsekvens: Ved tørrlegging av utgående elv vil sjørret som gyter i elva miste sin gytelokalitet. Ved denne elva er det flere ganger blitt observert Fossekall, en fugl som er sjelden her i området. Grunn- og hytteeiere mister tilgangen til vann om elva blir tørrlagt. Denne elva er det ingen andre bekker som føres inn i på tur ned til havet og dermed vil den bli helt borte.

De kommenterer videre at en oppdemming og økt menneskelig aktivitet i området vil fordrive beitedyrene til områder lenger unna sankegjerdene og dermed drift og innsanking av sau mer utfordrende. De viser også til at området rundt Gullvikvannet har vært brukt til rekreasjon, friluftsliv og fiske i generasjoner, og at en oppdemming av vannet vil legge gamle bål- og fiskeplasser under vann. Uttalelsen kommenterer også forhold rundt prosessen i forkant av søknaden og eiendomsforhold. Grunneiere m.fl. kommenter videre at:

«...

Elvenesstrand Smolt ber om rettighetene til vannet i et ikke bestemt tidsrom. Vi er uenige i at de skal sitte med rettighetene til vannet også etter at en eventuell smolt-oppdrett er avsluttet eller blir solgt til en større aktør uten tilknytning til kommunen eller Vesterålen overhodet. Vann er en viktig og verdifull ressurs. Vi vil bestride at ES skal ha råderett en slik rettighet som de også kan selge etter forgodtbefinnende!

Konklusjon:

Gullvikvannets beliggenhet og områdene rundt er en uberørt perle i Øksnes og i Vesterålens natur. Gullvikvannet og området rundt har nærer livsgrunlaget til flora og fauna og mennesker gjennom mange generasjoner. Her har beitedyr som rein, elg, storfe, geit og sau, samt et rikt fugleliv funnet sin føde. Av annet vilt finner vi røyskatt, hare og en stor oterbestand.

Vannet har vært brukt som rekreasjonssted for både dem som har bodd og levd nært stedet, men er også flittig besøkt av tilreisende og folk i nærområdet. Her har generasjoner av barn fått sin første fisk som har gitt grobunn for en livslang interesse for fiske i ferskvann. Vannet er kjent for å være lett fa fisk i som har gjort det til et utfartssted for folk i alle aldre som liker friluftsliv.

Det er et naturlig møtested også for dem som kom hjem og ønsket å kjenne på «røttene» sine.

Elvenesstrand Smolt som søker har per i dag tilgang til Sandskardvatnet, Vatndalsvatnet og Tuva-elva, i tillegg har selskapet også demmet opp et annet vann i Øksnes Kommune. Vi spør derfor; hvor mange inngrep i uberørt natur skal en enkelt aktør far tillatelse til å gjøre?

Hele området mellom Indre Steinlandsfjords vestsida og Romsetfjorden har til nå vært et uberørt område. Her er ingen naturinngrep, ingen kraftlinjer, ingen veier som går inn i området. Alle øko-systemer er intakte. Midt i denne naturperlen ligger Gullvikvannet, til nå uberørt. I området finnes graver fra norrøn tid, boplass datert helt tilbake til steinalderen og samiske hellige steder samt rester etter gammelt fangstgjerde. Dette unike, flere tusen mål store området bør bli fredet til de som kommer etter oss. Dette er et av de viktigste argumentene for å la Gullvikvannet ligge i fred.

Vi henstiller til NVE i å støtte oss i at Gullvikvannet og området rundt fortsatt får være uberørt og til glede for både mennesker og dyr i fremtiden.»

Som vedlegg til uttalelsen ble det lagt ved en uttalelse fra **Norsk Landbruksrådgiving Nord Norge** datert **12.11.2021**:

«...

Undertegna har som rådgiver i Norsk landbruksrådgiving utført et oppdrag for Statsforvalteren i Nordland med kartlegging av naturbeitemark på Mikkelsnes i Øksnes. Den er registrert med lokalitetsnummer BN00119604 i Naturbase. I den sammenheng er det foretatt befaringer på Mikkelsnes og tilstøtende områder. I august 2019 ble det gjort ei befaring rundt Gullvikvatnet. Befaringa ble gjort sammen med foretaket Roger Endresen representert ved Maya Daljord. Dette ble gjort for å vurdere beiter, mulig eldre slåttemark og vegetasjon omkring Gullvikvatnet, siden dette området er viktig som utmarksbeite i tilknytning til innmarka på Mikkelsnes. Det er etablert sti rundt Gullvikvatnet som brukes av folk og fe. Stiene er viktige for bruken av marka og i forbindelse med sanking av dyr. Vegetasjonen i den beitepåvirka utmarka ble ikke fullstendig kartlagt, siden det ikke var en del av oppdraget med naturbeitemarka. Det ble imidlertid funnet en soppart - se bilde nr. 6. Rapport fra kartlegginga finnes i Naturbase med lokalitetsnummer: BN00119604.»

Styret i Vesterålen og omegn villsaulag uttaler i brev av **15.10.2021**:

«Vesterålen og omegn villsaulag er gjort kjent med planer om oppdemming av Gullvikvatnet i Steinlandsfjorden. Vi ønsker et generelt sterkere vern av beitemark i Vesterålen. Vi ønsker derfor å gi en uttalelse i forbindelse med inngrep som berører beitemark på prinsipielt grunnlag.

Området som ønskes regulert er gammelt kulturlandskap og beitemark uten tidligere store naturinngrep. Det slippes beitedyr i utmarka her fra 4 heltidsbruk. Det rapporteres om over gjennomsnittlige høye slaktevekter og godt jaktterreng. Årlig produseres betydelige verdier på utmarksbeite i dette området. Beitemark er under press blant annet fra økt ferdsel, hyttebygging, vindmøller, mineralutvinning, høyspentlinjer, granplanting og regulering av vassdrag.

Oppdemming vil føre til redusert beiteareal og hindre bruk av drivveier ved sanking av sau. Vesterålen og omegn villsaulag ber om at områdets beitekvalitet og historiske bruk må tas med i kunnskapsgrunnlaget når søknad om inngrep i verdifull beitemark behandles. Beitekvalitetskart og beitebruksplan anbefales som gode verktøy i Øksnes kommune og NVEs arbeid med arealplaner.»

Evelyn Mathiasen uttaler i brev av **14.11.2021** at Gullvika og området rundt Gullvikvatnet har historisk betydning for henne og familien. Hun kommenterer av stedet er et urørt naturområde som gir ro i sjela og hvor de har fisket, plukket bær, badet og brukt som rekreasjonsområde. Om planene til smoltanlegget kommenterer hun at planene vil påvirke områder som er klassifisert som inngrepsfri natur og at inngrepene vil bli godt synlig for folk som ferdes i området. Hun mener fisken i vannet ikke er småfallen og at den smaker godt, i motsetning til vurderingen fra søknaden som viser til at fisken er småfallen og i dårlig forfatning. Videre kommenterer hun at bruken av området ikke er begrenset slik det står i søknaden og at regulering av Gullvikvannet vil få konsekvenser for hennes friluftaktivitet i området. Hun er også kritisk til hvordan dette vil påvirke landskapsbildet, folk og fe. Evelyn kommenterer videre:

«...

Slik jeg leser rapporten, er Gullvikvannet tenkt som en "backup" i tørre perioder. Da blir spørsmålet mitt, om det skal gjøres store inngrep i naturen, fordi det kanskje er bruk for vann enkelte år? Og hva med elva som renner fra vannet og ned til Mikkelsneset og ut i fjorden Kommer den til å bli tørrlagt, og hvilke konsekvenser får det for fisken som går opp i elva?

Så er det rørledninga som skal gå fra vannet og til smoltanlegget. Det må jo bli store sår i landskapet når denne ledninga skal graves ned. Og hva med maskinene som skal gjøre jobben. Setter ikke de spor etter seg?

Slik jeg leser rapporten bagatelliseres og underkommuniseres konsekvensene av utbygginga av Gullvikvatnet. For meg som turgår i området, og mine følelser for stedet, er dette store konsekvenser i et område med uberørt natur.

Jeg håper at Gullvikvatnet skal fortsette å være et inngrepsfritt område også i framtida.»

Hugo Tangen uttaler i epost **16.11.2021** at han er sønn av tidligere grunneier og at hans familie er sterkt imot at Gullvikvatnet skal reguleres. Han mener det er en naturperle av de sjeldne og at det er meningsløst at det skal gjøres inngrep i området.

Søkers kommentarer til uttalelsene

Søker har i brev av **20.05.2022** kommentert høringsuttalelsene. Flere av uttalelsene går på slipp av minstevannføring og søker har derfor kommentert denne problemstillingen først:

«...»

2.1 Slipping av minstevannføring fra Vatndalsvatn og Sandskarvatn.

Vedlagte notat: «Elvenesstrand smolt - Hydrologiske vurderinger knyttet til slipp av minstevannføring» oppsummerer konsekvensen av slipping av minstevannføring. Minstevannføring vil i dette tilfellet i praksis være «Alminnelig lavvannføring». Slipping av minstevannføring fra Vatndalsvatn og Sandskarvatn kan kort oppsummeres som følger:

- *For å kunne slippe alminnelig lavvannføring fra Vatndalsvatn og Sandskarvatn må reguleringen av Gullvikvatn økes med 0,8 meter, dvs en total regulering på 2,3 meter.*
- *Vedlagte notat på fiskebiologi dokumenterer og viser tidligere kartlegginger av ungfisk i elva. Det framgår her at det er en levedyktig fiskestamme i Tuvenelva i dagens situasjon. Miljønotatet påpeker samtidig at det ventes en positiv effekt for fisk av et minsteslipp, men at det er usikkert hvor stor denne positive effekten vil være. Tiltakshaver vil i denne sammenheng gjøre oppmerksom på at det er en ikke-ubetydelig lekkasje gjennom begge dammene som kan ha bidratt til at fiskestammen i Tuvenelva er levedyktig.*
- *Den mulige positive effekten av slipping av minstevannføring må oppveies mot økt regulering av Gullvikvatn. Basert på innkomne merknader er det grunn for å anta at økt regulering ikke har støtte av berørte aktører ved Gullvikvatn. Tabell 1 viser at uten slipping fra Vatndalsvatn og Sandskarvatn vil en i de fleste årene unngå nedtapping av Gullvikvatnet og ha vannføring i elva fra Gullvikvatn til sjøen. Det minnes her på nytt om at en har en levedyktig fiskestamme i Tuvenelva i dagens situasjon, og det er usikkert om slipping vil gi en målbar positiv effekt.*
- *Dersom ikke en regulering av Gullvikvatn på 2,3 meter kan aksepteres og en vedtar omsøkt regulering av Gullvikvatn på 1,5 meter, samtidig som det kommer pålegg om slipping, vil tiltakshaver i praksis kun ha et magasin på 0,7 meter i Gullvikvatn tilgjengelig. Kostnadene for tilknytning av Gullvikvatn er betydelige, og tiltakshaver vurderer det som lite aktuelt å etablere overføring og inntaksdam for å øke vanntilførselen basert på et magasin på bare 0,7 meter i Gullvikvatn. En vil da heller fortsette driften som i dag.*
- *I dag er det 5 arbeidsplasser ved Elvenesstrand Smolt og økt vannmengde og sikrere vann som konsesjonssøknaden legger opp til vil etablere grunnlag for ytterligere 4-5*

arbeidsplasser. Disse ansatte vil ytterligere gi ringvirkninger gjennom lokal sysselsetting. Samfunnsnyttene er derfor stor. Det minnes også om at det er bred politisk vilje til at Norge skal øke produksjonen av oppdrettsfisk fremover. Dette kan ikke gjøres uten at bedriftene får utvikle seg.

I Tabell 1 er det vist antall dager i utvalgte typiske år der Gullvikvatn er nedtappet. Kun i noen korte tørkeperioder i tørrår vil Gullvikvatn være nedtappet. Med slipping av minstevannføring i Tuvenelva vil antallet dager øke, og noen få dager må da også påregnes i normalår. Om lag halvparten av dagene vil være i sommerhalvåret.

Tabell 1 Antall dager med Gullvikvatn nedtappet.

	Gullvikvatn nedtappet Uten minsteslipp Tuvenelva Dager	Gullvikvatn nedtappet Med 13 l/s minsteslipp Tuvenelva Dager
Fuktig år (2015)	0	0
Normalt år (2013)	0	5
Tørt år (2018)	38	58

2.2 Slipping av minstevannføring fra Gullvikvatnet samt Vatndalsvatn og Sandskarvatn.

For å kunne slippe alminnelig lavvannføring fra Gullvikvatnet (ca. 14 l/s) samt fra Vatndalsvatn og Sandskarvatn (13 l/s) må reguleringen av Gullvikvatn økes ytterligere med 0,9 meter, dvs en total regulering på 3,2 meter.

Den økte reguleringen framkommer som et stort inngrep sett i forhold til nytten og forventes å ha en vesentlig økt negativ konsekvens for brukerinteresser og fisk i vannet.

Basert på innkomne merknader er det grunn for å anta at økt regulering ikke har støtte av berørte aktører ved Gullvikvatn.

3.1 Kommentarer til høringsuttalelsene

3.1.1 Statsforvalteren

...

Slipping av minstevannføring

Her vises til punkt 2 hvor det vises at en økt regulering av Gullvikvatn fra 1,5 meter til 2,3 meter i Gullvikvatn er nødvendig for å ivareta et slikt vilkår. Konsekvensene av en slik økt regulering må avveies mot en usikker positiv nytte av slipping av minstevannføring. Krav om slipping fra Vatndalsvatnet og Sandskarvatnet vil også ha en negativ effekt på Gullvikvatnet ved økt nedtapping og ved at en også i normalår vil få nedtapping av Gullvikvatnet og tørrlegging av elva fra Gullvikvatn til sjøen.

Slipping av minstevannføring vil trolig ikke gi positiv visuelle effekter på landskapsbildet, da den vannmengden som slippes er liten i forhold til elveleiet. Usikkerhetene mht til fisk er om slipping vil ha betydning i det hele tatt mht økt produksjon i elva. Her kan også bemerkes at Nordnorske Ferskvannbiologer (se konsesjonssøknad) sier at tilstanden i elva i dag er som i 1992. Vannuttaket er i dag ca. 2,5 ganger vannuttaket før 1992. Dette indikerer at dagens drift og vannuttak har minimal innvirkning på Tuvenelva.

Trase ved munningen av Tuvenelva.

Ved legging av vannledning fra Gullvikvatn vil valg av trasé ta hensyn til strandegn og strandsump ved munningen av Tuvenelva.

Sikre rekrutteringen av ørret i Gullvikvatn som påvirkes av økt vannivå.

HRV er forutsatt redusert fra kote 43,75 til ny HRV kote 43,35 for å ta hensyn til innløpsbekken som har betydning for gyting. LRV vil da senkes for at regulert volum skal kunne opprettholdes. I denne sammenheng kan bemerkes at Nordnorske Ferskvannbiologer (se konsesjonssøknad) anbefaler at gytingen begrenses da vannet er overrepresentert av småfallen fisk som bør fiskes ut og slik kan bestanden få en mulighet til å bli attraktiv å fiske på.

3.1.2 Øksnes kommune

...

Senke oppdemningsnivå av Gullvikvatnet

Ønske om redusert HRV imøtekommes og HRV senkes 40 cm fra kote 43,75 til ny HRV kote 43,35 for å ivareta gyting i tilløpsbekkene og bruk av området rundt Gullvikvatn. Forutsatt endring av HRV forutsetter at LRV justeres tilsvarende for å opprettholde nødvendig magasinivolum. Nødvendig justering av LRV økes litt for å ta hensyn til at vannet får mindre areal når det tappes ned, dvs 45 cm. Ny LRV forutsettes å bli kote 41,8.

Opprettholdelse av minimumsvannføring i utløpsbekken

Når det gjelder slipping av minstevannføring i bekken, vises til punkt 2.1 og tabell 1. I normale og fuktige år vil det alltid være vannføring i bekken fra Gullvikvatn til sjøen. Dvs det er kun i tørre år bekken vil kunne bli tørrlagt. I et tørt år må en påregne at bekken er tørrlagt om lag en måned pr år, hvorav halvparten av dagene er om sommeren. Tørrår opptrer sjelden, dvs tørrlegging av bekken fra Gullvikvatnet til sjøen vil ha et begrenset omfang.

Slipping av vann i utløpsbekken vil medføre behov for økt regulering på 0,9 meter. Økt regulering på 0,9 meter vil etter en faglig vurdering gi større konsekvenser for brukerinteresser og fisk i vannet enn nytten for bekken.

Vurdering av konsekvenser for friluftsliv og myra innerst i vannet dersom omsøkt vannstand opprettholdes.

Ønske om redusert HRV imøtekommes og HRV senkes 40 cm for å unngå ulemper for friluftsliv og myra innerst i vannet

Grunneierforhold.

Øksnes kommune påpeker at det framgår av søknad at grunneierforholdene er avklarte. Dette gjelder nedslagsfeltet og er avklart. Øksnes kommune hadde ikke gitt skriftlig rett til grunn for rørledning, men hadde langt på vei i samtaler sagt at denne rettigheten ville komme på plass. Dette er nå formalisert og er en tinglyst rettighet.

Øksnes kommune - hensynssone i og rundt Gullvikvatn for framtidig drikkevannskilde

Øksnes kommune har i arealplanen avsatt hensynssone i og rundt Gullvikvatn for framtidig drikkevannskilde. Slik tiltakshaver for konsesjonssøknaden oppfatter det er det uklart hvorvidt det er aktuelt og evt når det kan bli aktuelt for Øksnes kommune å ta i bruk Gullvikvatn til drikkevannskilde. Tiltakshaver foreslår derfor følgende håndtering av dette:

- Dersom NVE gir konsesjon til Elvenesstrand Smolt for vannuttak fra Gullvikvatn sender tiltakshaver søknad om dispensasjon fra arealplanen mht hensynssone for drikkevann.

3.1.3 Landbruk og villsaulaget

Innspill:

Bekymring for redusert beite og bruk av området ved Gullvikvatnet.

Svar:

Reguleringsnivået i Gullvikvatn forutsettes endret fra HRV 43,75 til HRV 43,35. Dette vil om lag halvere neddemmet areal fra 8 dekar til ca. 4 dekar. Påvirkning på beiteareal og jord og skogbruk vurderes som ubetydelig og styrker tidligere vurdering av konsekvens som er satt til å være ubetydelig. Det kan for øvrig opplyses at det etter høringsuttalelsene er kommet til enighet med alle berørte grunneiere, også de som driver med villsau. Denne enigheten kom etter fristen for innsendelse av uttalelser.

3.1.4 Fylkeskommunen

Innspill:

- 1. Foreslår vilkår knyttet til slipping av vann både fra Gullvikvatn, Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet.*
- 2. Det bes om at en lavere høyeste regulert vannstand i Gullvikvatnet imøtekommes.*
- 3. Avbøtende tiltak foreslått i konsesjonssøknaden må følges opp.*

Svar:

- 1. Her vises til punkt 2.1 hvor det vises at en økt regulering av Gullvikvatn fra 1,5 meter til 3.2 meter i Gullvikvatn er nødvendig for å ivareta et slikt vilkår. Økt regulering på 3.2 meter vil etter en faglig vurdering gi betydelige negative konsekvenser for brukerinteresser og fisk i vannet.*

Konsekvensene av en slik økt regulering må avveies mot en usikker positiv nytte av slipping av minstevannføring fra Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet og den konsesjonssøkte reguleringen av Gullvikvatnet, som vil sørge for vann i elva fra Gullvikvatn til sjøen hele året i de fleste år.

- 2. HRV forutsettes endret fra 43,75 til HRV 43,35.*
- 3. Tiltakshaver vil også bekrefte at foreslått avbøtende tiltak selvsagt forutsettes gjennomført.*

3.1.5 Fiskeridirektoratet

Innspill:

Flere innspill for å ivareta interessene til fiske i området.

Svar:

Generelt har tiltakshaver i løpet av den tiden smoltanlegget har vært i drift observert liten aktivitet i Steinslandsfjorden. Det har ikke vært fisket med trål, men snurrevadbåter har lagret armer til snurrevaden i fjorden, men på områder som ikke vil være i konflikt med aktuell rørledningstrase.

Tiltakshaver vil ta hensyn til mottatte innspill og tilpasse trasé for overføringsledning i sammen med Fiskeridirektoratet og Havnevesen/Kystverket og forventer ikke problemer med å løse dette slik at alle hensyn ivaretas.

3.1.6 Merknader fra grunneiere, beitebrukere/bønder, familier med tilknytning til Gullvika og Gullvikvannet samt natur- og fiskeentusiaster

De ulike temaer som det er merknader til, er kommentert med henvisning til aktuelt punkt i brevet fra grunneierne.

1. Gytemulighet i Gullvikvatnet.

Redusert HRV fra 43,75 til HRV 43,35 til redusere/fjerne problemet med påvirkning av gytebekker. For øvrig minnes om at hovedproblemet med Gullvikvatn er overproduksjon og småfalle fisk.

2. Tørrlegging utgående elv.

Det vises her til konsesjonssøknaden som dokumenterer at Neselva kun vil bli tørrlagt i korte perioder i tørrår. I de fleste år vil Neselva ha normal vannføring, da magasinet i Gullvikvatnet i hovedsak vil brukes som sikring i tørrår.

...

3. Tap av beiteområde.

Det er et svært lite område som berøres og vurderes å være uten betydning. Området som er søkt neddemmet, er halvert etter justering av HRV fra kote 43,75 til HRV kote 43,35.

4. Tilkomst til tur/rekreasjonsområder vil bli begrenset.

Redusert HRV fra 43,75 til HRV 43,35 til hindrer oversvømmelse av bål plass og påvirkning av eksisterende fiskeplasser.

5. Prosess og rettigheter.

- De privatrettslige forholdene er avklart med alle grunneiere som grenser til Gullvikvannet og bekken fra vannet og ned til sjøen.*
- Høringsuttalelsen som ligger inne, stemmer derfor ikke helt, ettersom denne enigheten kom etter fristen for innsendelse av uttalelser.*

Det forutsettes at de konsesjonsvilkår som legges til grunn og privatrettslige avtaler som inngås, regulerer slike forhold. For øvrig kommenteres ikke dette fra tiltakshaver.

6. Generelt.

Utførte faglige vurderinger konkluderer med at konsekvensen for omsøkt tiltak ved Gullvikvatn er ubetydelige. Det framkommer ingen nye opplysninger som endrer dette.

3.1.7 Merknader fra Evelyn Mathiassen

Innspill:

Ulike synspunkt på bruk av området og konsekvenser av omsøkt tiltak.

Svar:

Merknadene er i stor grad knyttet til vurderinger av konsekvensene av tiltaket. Det vises her til de faglige vurderingene i konsesjonssøknaden. Det er ikke framkommet noe i merknadene som endrer på disse.

Det kan spesielt bemerkes at anleggstiltak vil ikke være synlig i betydelig grad etter få år. Området ligger i lavlandet og ved riktig revegetering vil lokale vekster raskt ha dekket området som det har vært anleggsaktivitet i.

4 Sluttkommentar

Et gjennomgående tema i merknadene er ønsket om slipping av minstevannføring både fra Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet samt fra Gullvikvatn.

Konsesjonssøknaden er basert på en løsning hvor det legges opp til noe økt vanntilførsel til Elvenesstrand Smolt, hvor eksisterende kilder Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet utnyttes slik de har vært gjort i 30-40 år, samtidig som Gullvikvatnet brukes til tørrårssikring.

Den omsøkte løsningen i konsesjonssøknaden gir følgende konsekvenser mht vannføring:

- *Eksisterende situasjon og situasjonen de siste 30-40 år opprettholdes i Tuvenelva.*
- *I Gullvikvatnet vil en løsning hvor Gullvikvatnet i hovedsak brukes til tørrårssikring sikre at området fortsatt har en høy verdi som rekreasjonsområde og elva tørrelgges kun noen få dager i tørrår.*

Pålegg om slipping av minstevannføring vil øke inngrepene i Gullvikvatnet og elva ned fra Gullvikvatnet, og må avveies mot en usikker nytte av slipping av minstevannføring.

Ut fra en helhetsvurdering er det vår vurdering at den omsøkte løsningen i konsesjonssøknaden ivaretar de samlede konsekvenser best.

Vi vil avslutningsvis minne om at øvrige merknader er imøtekommet.»

Søker har lagt ved et notat datert **12.05.2022** med hydrologiske vurderinger knyttet til slipp av minstevannføring og et notat datert **04.05.2022** med fiskefaglige vurderingen i Tuvenelva.

4 NVEs vurdering

NVE behandler vannuttak, regulering, overføring og nødvendig infrastruktur for vassdragstiltakene (inntak, dam og vannvei) fra inntak og frem til settefiskanlegget.

4.1 Hydrologiske virkninger av tiltaket

Settefiskanlegget utnytter nedbørsfeltene til Vatndalsvatnet, Strompedalen, Sandskardvatnet og Gullvikvatnet, på totalt 5,5 km². Samlet for de fire nedbørsfeltene er middelvannføringen beregnet til 326 l/s med en alminnelig lavvannføring på 32 l/s. Tabell 2.1 viser hoveddata for de enkelte nedbørsfeltene. Avrenningen er forholdsvis stabil fra år til år med dominerende vår – og høstflommer. Laveste vannføring opptrer gjerne om sommeren. Det er ikke foreslått slipp av minstevannføring fra Vatndalsvatnet og Strompedalen, Sandskardvatnet eller Gullvikvatnet. Tabellen nedenfor er hentet fra søknaden og viser 5-persentil sommer- og vintervannføring, og alminnelig lavvannføring for de ulike delfeltene (figur 1).

	Areal km ²	5-p vinter Nevina l/(s*km ²)	5-p sommer Nevina l/(s*km ²)	5-p vinter Vurdert l/(s*km ²)	5-p sommer Vurdert l/(s*km ²)	Alm.lavvf. Nevina l/(s*km ²)	Alm.lavvf. Vurdert l/(s*km ²)
Vatndalsvatnet	0.7	8	4	7	4	10	6
Strompedalen	0.8	6	3	7	4	9	6
Sandskarvatnet	1.5	11	9	7	4	16	6
Gullvikvatnet	2.3	9	10	7	4	13	6
180.1 Grønlivatn	7.5	8	13	7 (obs.)	6 (obs.)	12	6 (obs.)

Figur 1. Tabellen er hentet fra søknaden og viser lavvannføringer i NEVINA og simulerte lavvannføringer.

Det er planlagt å produsere ca. 1,9 mill. smolt og 0,4 mill. yngel. Det er planlagt med et vannbehov på maksimalt 95 l/s (5,7 m³/min) med et samlet uttak over året på 1,89 mill. m³/år. Dette utgjør et gjennomsnittlig uttak over året på 60 l/s (3,6 m³/min). Vannforbruket er styrt av hvor mye smolt som er i anlegget og varierer fra 44 l/s (2,7 m³/min) om vinteren til 95 l/s (5,7 m³/min) om våren. Tiltakshaver ønsker i tillegg å ta ut overskuddsvann fra magasinene til brønnbåter for behandling av lakselus. Det er derfor søkt om et maksimalt vannuttak på inntil 236 l/s (14,2 m³/min) tilsvarende maksimal kapasitet på rørene. Det samlede vannforbruket til anlegget over året (til produksjon av settefisk) er vist i figur 2.

Måned	*Rest i magasin i normalt år Mm ³	*Rest i magasin i tørrår Mm ³	Midlere vannføring normalt år m ³ /min	Midlere vannføring tørrår m ³ /min	Planlagt vannuttak m ³ /min	Slipp av minstevannføring m ³ /min
Jan	0.40	0.38	5.5	3.6	2.7	0.0
Feb	0.40	0.41	16.2	14.2	3.1	0.0
Mar	0.35	0.35	5.6	3.8	3.6	0.0
Apr	0.41	0.42	21.4	19.8	4.8	0.0
Mai	0.46	0.40	36.5	25.2	5.7	0.0
Jun	0.41	0.33	22.2	5.8	4.6	0.0
Jul	0.42	0.23	11.6	1.2	3.0	0.0
Aug	0.42	0.13	14.0	0.8	2.9	0.0
Sep	0.40	0.37	16.0	12.2	3.8	0.0
Okt	0.42	0.45	20.1	39.4	3.5	0.0
Nov	0.44	0.41	45.0	18.0	2.8	0.0
Des	0.42	0.48	8.3	35.5	2.8	0.0
Årsmiddel	0.41	0.36	18.5	15.0	3.6	0.0

*verdier ved utgangen av måneden

Figur 2. Samlet månedsforbruk av ferskvann i anlegget over året. (Figur fra søknaden.)

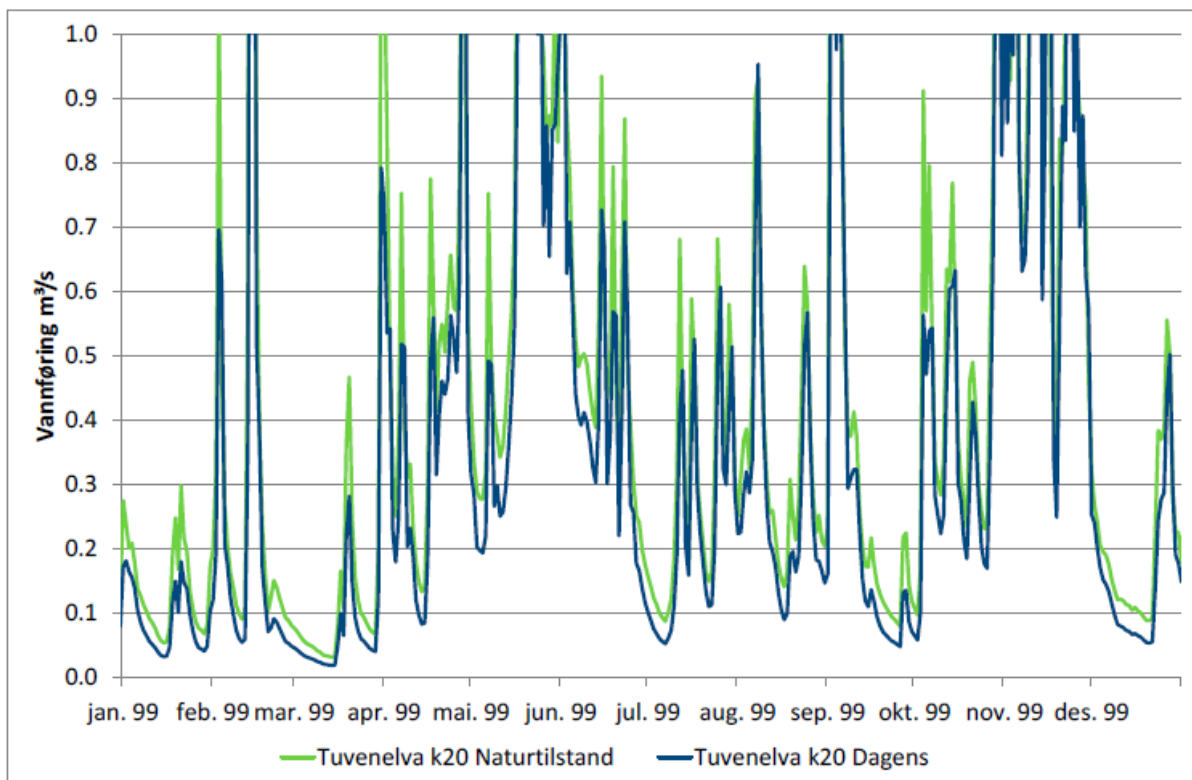
Det er simulert vannføring i Tuvnelva for dagens situasjon (og omsøkt uttak til settefiskproduksjon) og i naturtilstand, på to steder i vassdraget (kote 7 og kote 20). Vannbehovet som er lagt til grunn i simuleringene er gitt i figur 2 og varierer fra 45 l/s (2,7 m³/min) i januar til 95 l/s (5,7 m³/min) i mai.

Simuleringen viser at vannføringen i et tørt år (2008) vil være litt lavere enn naturtilstand, med en restvannføring på ca. 88-90 % av vannføring i naturtilstand (figur 3). Dagens vannuttak uten Gullvikvatnet utnytter ca. 25-30 % av tilsiget fra nedbørsfeltene. Simuleringen viser at Tuvenelva er mest sårbar for tørrlegging i perioder med lavt tilsig om vinteren og sommeren.

Det har ikke vært slipp av minstevannføring fra Vatndalsvatnet eller Sandskardvatnet, men en «ikke ubetydelig» lekkasje i begge dammene har bidratt til en viss vannføring i Tuvenelva. Tiltakshaver har ikke planlagt slipp av minstevannføring utover lekkasjen i dammene. Tiltakshaver mener dagens vannuttak er beskjedent og at store restfelt gjør at restvannføring i Tuvenelva er ca. 88-90 % av naturtilstand. Restfeltene til Tuvenelva er henholdsvis 5,1 km² og 7,6 km² og bidrar i gjennomsnitt med en vannføring på 300 l/s og 430 l/s ved henholdsvis kote 20 og kote 7. Inkludert overløp ved inntakene er total restvannføring på 420 l/s og 560 l/s.

Statsforvalteren mener søknaden gir et noe mangelfullt bilde på effekten av eksisterende vannuttak har på vannføringen i Tuvenelva. Fra samløpet mellom Tuvenelva og Vatndalselva, referert til som kote 20 i søknaden, er Vatndalselva lakseførende videre oppover i ca. 1 km. Fra kote 20 er Tuvenelva lakseførende ca. 0,8 km. Restfeltet for øverste deler av anadrom strekning i Vatndalselva og Tuvenelva vil være vesentlig mindre enn restfelt opplyst i søknaden. For Vatndalselva vil restfeltet utgjøre ca. 0,2 km² og for Tuvenelva vil restfeltet være på ca. 2,7 km².

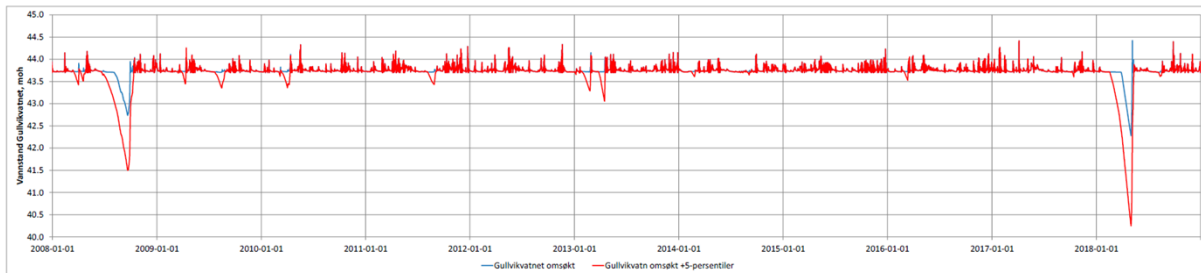
Restvannføring gjør at vannføringskurver ved kote 7 og kote 20 i stor grad følger naturtilstanden, med store vannføringsfluktuasjoner gjennom året som vist i figur 3.

Figur 3. Vannføring i Tuvenelva kote 15 – 20 i et tørt år (2008) før og etter utbygging.

Søker har beregnet tilsig, vannstand og tapping fra Gullvikvatnet for omsøkte tiltak, med og uten slipp av minstevannføring til Tuvenelva og Gullvikvatnet. Beregnet magasinkurve for Gullvikvatnet i simuleringsårene 1990-2020 viser at det med et vannuttak på 95 l/s vil det være behov for en reguleringshøyde på 1,5 meter (figur 4). I svært tørre år vil det være 38 dager hvor Gullvikvatnet er tappet ned under HRV.

Med slipp av minstevannføring til Tuvenelva på 13 l/s vil det være 58 dager i et tørt år og 5 dager i et normalt år at vannet er tappet ned under HRV. Beregninger viser at det vil være behov for en økt reguleringshøyde i Gullvikvatnet til 2,3 meter. Ved slipp av minstevannføring tilsvarende 5-persentiler til Tuvenelva (9 l/s og 15 l/s sommer og vinter) og fra Gullvikvatnet (9 l/s og 16 l/s sommer og vinter) vil det være behov for en reguleringshøyde på 3,6 meter. Antall dager hvor Gullvikvatnet er tappet ned under HRV vil være 91 dager i et tørt år og 57 dager i et normalt år.

Figur 4. Beregnet laveste vannstand i Gullvikvatnet med omsøkte tiltak med og uten minstevannføring lik 5-persentil i Tuvenelva og Gullvikelva i årene 2008-2018.

Settefiskanlegget er avhengig av vann også i tørre perioder. I dag er det meste av anlegget basert på gjennomstrømming med gjenbruk av vann i noen vekst og påvekst avdelinger. For å begrense nedtapping av magasinene, og sikre tilgangen til ferskvann i perioder hvor tilsiget er lavt, planlegges det for å kunne øke gjenbruksandelen i eksisterende anlegg samtidig som nye avdelinger og en økning i produksjonen vil baseres på RAS teknologi.

I høringsrunden har flere av høringspartene merknader til regulering av Gullvikvatnet og de omsøkte reguleringshøydene. Det er vist til at en regulering av Gullvikvatnet, med heving av vannstand fra kote 43 til kote 43,75, gir negative konsekvenser for bruken av området rundt vannet, landskapet, beite og gytemuligheter for fisk. Flere av høringspartene mener HRV bør reduseres fra kote 43,75 til kote 43,35. Tiltakshaver har kommentert at de ønsker å imøtekomme innspillene og foreslår at omsøkte reguleringshøyder endres fra HRV kote 43,75 til ny **HRV kote 43,35** og fra LRV kote 42,25 til ny **LRV kote 41,8**, en reguleringshøyde på 1,55 meter.

De hydrologiske beregningene viser at planlagt forbruk av vann i et normalt år vil tappe lite fra magasinet og at Gullvikvatnet vil ligge rundt HRV i store deler av tiden, også med slipp av minstevannføring. Beregningene er gjort med utgangspunkt i at hele vannbehovet dekkes fra uttak fra Gullvikvatnet. Med uttak fra magasinene i Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet vil magasin vannstanden i Gullvikvatnet bli noe høyere. NVE vurderer at det er tilstrekkelig magasinkapasitet i Gullvikvatnet til å ta ut maksimalt 95 l/s (5,7 m³/min) også i tørre år. NVE vurderer ut fra hydrologiske beregninger av magasinkapasitet at det i tørre perioder ikke er rom for et ekstra vannuttak på inntil 236 l/s (14,2 m³/min) til å forsyne brønnbåter. Dersom det skal leveres vann til brønnbåter må det skje uten at det reduserer magasinkapasiteten, dvs. når vannstanden ligger på HRV for Gullvikvatnet.

Det har tidligere ikke vært slipp av minstevannføring til Tuvenelva fra Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet. Slipp av minstevannføring til Tuvenelva vil gi en endring i utnyttelse av magasinet i Gullvikvatnet. Det er i dag betydelig lekkasje i dammene ved Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet. NVE vurderer derfor at et eventuelt slipp av minstevannføring til Tuvenelva ikke endrer noe fra dagens praksis og at minstevannføring til Tuvenelva ikke vil påvirke utnyttelsen av Gullvikvatnet i særlig stor grad. Vi vurderer at en større utnyttelse av Gullvikvatnet er en ulempe som kan aksepteres når formålet er å sikre drift i anlegget og bedre forholdene for fisk i vassdraget.

For å sikre forholdene for anadrom fisk mener NVE at det skal slippes minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring fra Vatndalsvatnet/Strompedalen på 9 l/s og fra Sandskardvatnet på 9 l/s. Fra Gullvikvatnet skal det slippes minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring på 14 l/s. NVE mener tiltakshaver bør se på muligheten for vannbesparende tiltak som økt gjenbruk, avsaltning, RAS-

teknologi eller andre vannkilder som grunnvannsboring for å dekke vannbehovet i svært tørre perioder.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

4.2 Naturmangfold

Norconsult AS har sammenstilt eksisterende kunnskap innen forekomst av arter, status for rødlistede arter og viktige naturtyper.

4.2.1 Terrestrisk miljø

Vegetasjonen i området er preget av gressdekte myrarealer, bregner, høgstauder og er ellers dominert av skogkledde fjellsider med bjørk og vierkratt. Her er en del menneskepåvirket natur i form av tilplantet granfelt og berørte arealer benyttes som beiteland for sau og storfe. Vegetasjonen er typisk for området og er i søknaden vurdert til å ha liten verdi. I Naturbase er det registrert naturtypen *strandeng og strandsump* ved utløpet av Tuvenelva. Lokaliteten er vurdert å ha middels stort artsutvalg, er middel representativt for strandeng og er interessant ornitologisk. Verdien er vurdert til middels og anes derfor som viktig. Statsforvalteren mener det må tas hensyn til naturtypen ved valg av ledningstrase, noe tiltakshaver har sagt seg enig i. Det er ikke registrert rødlistede arter som er i direkte tilknytning til det omsøkte området. Tiltakshaver vurderer at det terrestriske mangfoldet har liten verdi og at tiltaket ikke vil ha noen konsekvens for terrestrisk biologisk mangfold.

Søk i Artskart og Naturbase den 06.10.2023 viser ingen registreringer av rødlistede arter eller viktige naturtyper ut over det som er beskrevet i søknaden. Økning av vannstanden i Gullvikvatnet kan påvirke myrområdene i innerenden av vannet. Med en økning på 35 cm og HRV kote 34,35 mener NVE at dette myrområdet er ivaretatt. På nordsiden av Gullvikelva er det et sammenhengende myrområde som inngår i en naturlig del av landskapet, sammen med elva og kulturlandskapet for øvrig. Ut ifra kart er det planlagt vannvei og anleggsvei på nordsiden av myra og vil dermed påvirke elv og myrområdet. NVE mener vannvei og anleggsvei må legges på sørsiden av elva og i god avstand til elva.

Ut ifra de opplysninger som foreligger, og med vilkår som stilles til vannvei og midlertidig anleggsvei, vurderer NVE at terrestrisk miljø i liten grad blir påvirket av tiltaket.

4.2.2 Akvatisk miljø

Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet er ikke brukt til fritidsfiske, mens Gullvikvatnet brukes i liten grad til fritidsfiske av lokale med tilknytning til Gullvika. I forbindelsen med søknaden ble det gjennomført elfiske i Gullvikvatnet og Tuvenelva. I Gullvikvatnet er det tett bestand av småfallen ørret av dårlig kvalitet. Det er god rekruttering i vannet til tross for at gytemulighetene er dårlig både i innløp- og utløpselva. Regulering av Gullvikvatnet vil påvirke fisk som oppholder seg i utløpselva. Med foreslått HRV på kote 43,35 vil ikke reguleringen påvirke innløpselva og gytemulighetene for ørret her. I nedre deler av Gullvikelva ble det registrert gode gyte- og oppvekstforhold og med god tetthet av ørret. Det er usikkert om det er stasjonær eller sjøvandrende ørret.

Tuvenelva har ca. 2 km anadrom strekning med en liten bestand av sjøørret og en laksebestand i dårlig forfatning. Laks (NT) er oppført som *nær truet* i rødlista på grunn av stor nedgang i populasjon de siste årene. I Tuvenelva er det god/meget gode gyte- og oppvekstforhold med i overkant av middels produksjon. Det er primært de nederste 1,5 km som egner seg som oppvekstområde og laksen konkurrerer med ørreten om tilgang til plass og mat. Fiskeundersøkelsen peker på at det kan forventes

en positiv effekt for anadrom fisk ved økt vanntilførsel til Tuvenelva. Tiltakshaver mener slipp av minstevannføring til Tuvenelva, fra Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet, ikke er nødvendig på grunn av en «ikke ubetydelig» lekkasje i begge dammene som bidrar med vann til vassdraget. De mener videre at slipp av minstevannføring til Tuvenelva må veies opp mot økt bruk av regulering av Gullvikvatnet. Det er i løpet av de siste 30-35 årene gjennomført flere fiskebiologiske undersøkelser for å kartlegge bestandene av laks og sjøørret i Tuvenvassdraget. En undersøkelse fra 1990 (Rapp 1-1992) viser at naturlig vandringshinder for anadrom fisk er ca. 3 km opp fra sjøen. Statsforvalteren mener vassdraget er sårbart for tørrlegging jo lenger opp mot magasinene man kommer, og det må settes vilkår om slipp av minstevannføring til Tuvenelva tilsvarende alminnelig lavvannføring eller 5-persentil sommer og vinter.

Ut ifra informasjon fra søknad, biologisk rapport og befaring vurderer NVE at en regulering av Gullvikvatnet ikke vil påvirke fiskebestanden i særlig stor grad. Det vil fremdeles være gytemuligheter i innløpselva, mens gytemuligheten i utløpselva vil bli begrenset eller borte. NVE vurderer at en lavere produksjon kan virke positivt for ørretbestanden i vannet. Dette vil imidlertid være noe som bør undersøkes og evalueres etter tiltaket er ferdig. Dammen må utformes slik at fisk kan slipp seg ned vassdraget ved overløp. Tørrlegging av Gullvikelva vil få store konsekvenser for stasjonær ørret i elva og NVE vurderer at det er gode muligheter for oppvandring av anadrom fisk. Vi vurderer at det er nødvendig med tilstrekkelig vannføring i elva for at anadrom fisk skal kunne vandre opp til de flatere gyteområdene. NVE mener derfor at det skal slippes en minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring fra Gullvikvatnet på 14 l/s. Sammen med overløp vil dette sikre tilstrekkelig vannføring for å opprettholde et naturlig vassdragsmiljø. NVE mener likevel at det ved stort tilsig vil være rom for å ta ut vann til Brønnbåter for behandling av lakselus. For ikke å redusere magasinkapasiteten kan ekstra uttak av vann til å forsyne brønnbåter bare finne sted når magasinet i Gullvikvatnet ligger på høyeste regulerte vannstand (HRV).

NVE vurderer at Tuvenelva har stor verdi for anadrom fisk og at det er nødvendig å sikre tilstrekkelig vannføring i elva, også i tørre perioder. NVE mener derfor det bør være slipp av minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring fra Vatndalsvatnet/Strompedalen på 9 l/s og fra Sandskardvatnet på 9 l/s. Det skal ikke tas ut ekstra vann til avlusning fra magasinene i Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet. Beregninger viser at det i et normalår vil være få dager hvor det ikke er overløp i Gullvikvatnet, selv med slipp av minstevannføring til Tuvenelva og Gullvikelva. Ledninger og andre installasjoner som kan fungere som vandringshinder skal fjernes fra elva.

4.2.3 Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om regulering og uttak av vann til Elvenesstrand Smolt A/S legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, tilleggsundersøkelser utført av Norconsult AS samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 06.10.2023. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til smoltanlegget finnes det sjøørret og laks (NT). Det er ellers ikke registrert rødlistede arter eller viktige naturtyper som er direkte påvirket av tiltaket. Et videre vannuttak fra Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet samt et nytt vannuttak fra Gullvikvatnet vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven

§ 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5, dersom det er slipp av minstevannføring til Tuvenelva på 18 l/s (9 l + 9 l).

NVE har også sett påvirkningen fra reguleringer og vannuttak i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Området rundt vannene er lite utbygd og med noen hus og fritidsboliger ved sjøen. Området rundt Gullvikvatnet er karakterisert som urørt og et inngrep her vil påvirke fraværet av tekniske inngrep. Det er ikke arter eller naturtyper i området som er særegent for området. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

4.3 Landskap, friluftsliv og brukerinteresser

Området rundt Vatndalsvatnet/Sandskardvatnet og Gullvikvatnet tilhører landskapsregion 31 Lofoten og Vesterålen. Gullvikvatnet og Tuvenvassdraget ligger i Steinslandsfjorden og er omgitt av et tindepreget fjellandskap. Innerst i fjorden er det en bred U-dal med betydelige myrområder med marine avsetninger og stedvis stein og ur. Rundt vannene er området preget av gressdekt myr, skogkledde fjellsider med bjørk og vierkratt. Området rundt Tuvenelva kan karakteriseres som kulturlandskap med bosetning og jordbruk. Tuvenelva fremstår som urørt og ligger godt skjermet av bjørkeskog og vierkratt i et område dominert av myr. Det går skogsbilvei frem til Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet og reguleringssoner her kan virke skjemmende for dem som ferdes i området. NiN-landskap i Artsdatabanken definerer områder rundt Tuvenvassdraget som *Relativt åpent fjordlandskap med bebyggelse/infrastruktur* hvor landskapet bærer tydelig preg av menneskelig påvirkning. Det vil ikke bli foretatt nye tekniske inngrep i tilknytning til Tuvenvassdraget.

Området rundt Gullvikvatnet er urørt med fravær av tekniske inngrep. I Gullvikelva ved sjøen er det kulturlandskap med et nedlagt småbruk og en liten hytte. Området rundt Gullvikvatnet er klassifisert som inngrepsfri natur 1-3 km fra inngrep. NiN-landskap definerer området rundt Gullvika og Gullvikvatnet som *Relativt åpent fjordlandskap* hvor landskapet i liten grad er påvirket av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur, selv om enkelte bygninger og linjeinngrep som veier og kraftlinjer kan forekomme. Ny dam og regulering av Gullvikvatnet kan virke skjemmende for dem som ferdes i området. I anleggsperioden vil midlertidig anleggsvei og anleggsaktivitet påvirke landskapet. Tiltakshaver mener påvirkning på landskapet i anleggsfasen er av lokal karakter og av begrenset varighet og at konsekvensene derfor vurderes som *små negative*.

Søker opplyser at tiltaksområdet til en viss grad brukes som utgangspunkt for turgåing, bærplukking jakt og fiske. Vatndalsvatnet og Strompedalen er kartlagt som et *viktig friluftsområde* som er lett tilgjengelig for lokale brukere med tanke på fiske- og turgåing. Stien fra Elvenes til Gullvika og områdene rundt Gullvikvatnet og Mikkelsnes er kartlagt som et *viktig friluftsområde* og brukes som et nærturterreng med mulighet for fiske for lokale brukere. Tuvenelva var tidligere åpen for fiske etter laks og sjøørret, men har vært stengt for fiske i mange år på grunn av lave bestander.

Tiltaksområdet er et mye brukt kulturlandskap og beiteområde for storfe og sau. Fra høringsrunden er det kommentert at området rundt Gullvikvatnet brukes av fire heltidsbruk og at en oppdemming vil føre til redusert beiteareal og vanskeliggjøre sanking av sau. Tiltakshaver mener beitedyr kan bli forstyrret i anleggsfasen, men at det finnes alternative beiteområder og at det i driftsfasen vil være ubetydelige konsekvenser.

I høringsrunden er det kommentert at regulering av Gullvikvatnet vil gi negative virkninger for rekreasjon, friluftsliv, landskap og beite for sau. Dammen ved Gullvikvatnet vil være liten og området for midlertidig anleggsvei skal tilbakeføres til naturlig tilstand, så langt det lar seg gjøre.

Nordsiden av Gullvikelva består av myrområder og er en del av et helhetlig kulturlandskap og urørt friluftsliv- og landskapsområde. Ved å legge midlertidig anleggsvei og vannvei på sørsiden, i god avstand til elva, vil man kunne opprettholde et sammenhengende og urørt område med betydning som kulturlandskap, friluftsliv- og landskapsområde. Området på sørsiden består i stor grad av bjørkeskog mens det på nordsiden er myrområder. Anleggsveien vil bli mindre synlig i landskapet i bjørkeskogen samtidig som det vil ta svært lang tid og revegetere myrområdene.

Tiltakshaver har imøtekommet kravet om lavere vannstand i Gullvikvatnet og foreslår en ny HRV på kote 43,35. Dette vil medføre at mye av arealene i innerenden av Gullvikvatnet og ved innløpselva ikke blir neddemmet. Det vil også bli lettere å oppholde seg og bevege seg rundt vannet selv ved vannstand på HRV. Det vil være svært få dager i året, selv i et normalår, at Gullvikvatnet er under HRV. Dammen ved Gullvikvatnet vil bli et lite inngrep som tilstelles med stedegent materiale, og midlertidig anleggsvei skal tilbakeføres til naturlig tilstand. NVE mener en regulering av Gullvikvatnet på 1,55 meter med HRV på kote 43,35 og slipp av minstevannføring, sammen med avbøtende tiltak i terrenget, i stor grad vil avgrense virkningene reguleringen har for landskap, friluftsliv og andre brukerinteresser. Det er ikke planlagt nye tiltak ved Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet og NVE vurderer derfor at det omsøkte tiltaket ikke vil påvirke landskap, friluftsliv eller brukerinteresser her.

4.4 Reindrift

Det er i dag ikke registrert reinbeitedistrikt på Langøya.

4.5 Kulturminner

Kulturminnesøk 12.10.2023 viser ingen automatisk fredede kulturminner i de berørte områdene. Det er registrert en gravrøys fra jernalderen i nærområdet og tiltakshaver mener det kan være en viss sannsynlighet for funn i området. Ved funn av fornminner jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd skal det meldes fra til kulturvernmyndighetene.

4.6 Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

Det er ikke vurdert at omsøkte tiltak vil føre til større endringer i vanntemperatur og lokalklima. Tiltaket kan medføre utrygg is på magasinene. Bruken av områdene er imidlertid begrenset i vinterhalvåret, og søker mener tiltaket vil ha liten negativ konsekvens for brukere. NVE mener det bør være krav om merking av usikker is som en del av vilkårene.

4.7 Flom, skred og erosjon

Det er registrert aktsomhetsområde for flom, snøskred og steinsprang ved Tuvenvassdraget og Gullvikvatnet. Søker vurderer at tiltaket ikke er spesielt utsatt eller vil få virkninger for skred. Beregninger viser at vannføring ved en 10-årsflom vil være 8,5 m³/s i Tuvnelva og at vannuttaket utgjør en marginal reduksjon på flommene. Regulering av Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet vil ha en dempende effekt på flomvannføringer nedstrøms når flommen starter. Flomvannføring nedstrøms Gullvikvatnet vil være tilnærmet uendret fra dagens situasjon.

Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet har vært regulert i mange år og dagens reguleringszone er trolig utvasket med tanke på finsediment, og reguleringene har trolig gitt en liten reduksjon i erosjon nedstrøms magasinene. Det kan bli noe utvasking av finsediment rundt Gullvikvatnet som følge av vannstandsheving. NVE vurderer at tiltaket ikke vil gi større negativ konsekvens for flom, skred og erosjon.

4.8 Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Gullvikelva blir benyttet som drikkevannskilde av to fritidseiendommer på Mikkelsnes. Tiltakshaver vil som avbøtende tiltak anlegge en vannpost med ledning ned fra Gullvikvatnet for uttak til drikkevann.

4.9 Forholdet til vannforskriften

Tiltaket berører flere vannforekomster i vannområde Nordland og Jan Mayen i Vesterålen vannregion. Tabellen viser status i Vann-nett (dato 11.10.2023) og vannforvaltningsplan for Nordland og Jan Mayen.

Vannforekomstnavn	Vannforekomst ID	Naturlig/ SMVF	Tilstand/ potensial	Miljømål
Tuvenelva	185-42-R	SMVF	DØT	GØP
Tuvenelva - sideelver	185-158-R	Naturlig	GØT	GØP
Bekkefelt i Romsetfjorden-Steinslandsfjorden	185-40-R	Naturlig	GØT	GØP

SMVF: sterkt modifisert vannforekomst, GØT: god økologisk tilstand, DØT: dårlig økologisk tilstand, GØP: godt økologisk potensial tilstand.

For forekomster tilknyttet Tuvenvassdraget er konsesjonsbehandling og formalisering av tiltaket å anse som positivt, særlig for Tuvenelva hvor det nå blir satt krav om minstevannføring og fjerning av mulige vandringshinder for fisk. For Gullvikvatnet og Gullvikelva som inngår i *Bekkefelt i Romsetfjorden-Steinslandsfjorden* er dette et nytt inngrep som betyr at vannforekomsten kan bli definert som *sterkt modifisert vannforekomst (SMVF)* hvor tilstanden forringes som følge av fysiske endringer av overflatevann jf. vannforskriften § 12.

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. Deler av tiltaket er eksisterende, og omfattes ikke av vannforskriften § 12, mens regulering og vannuttak fra Gullvikvatnet er et nytt inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE kan sette vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Statsforvalteren etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyten av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at man ikke med rimelighet kan oppnå formålet med inngrepet i form av produksjon av settefisk med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

4.10 Samfunnmessige fordeler

Anlegget utgjør en viktig lokal arbeidsplass og hvor antallet ansatte ved anlegget er forventet å øke med fire. Anlegget gir skatteinntekter til stat og kommune, og er et viktig ledd i verdikjeden innen akvakultur som genererer store inntekter til samfunnet.

4.11 Oppsummering

Planlagt utvidelse av Elvenesstrand Smolt A/S vil føre til produksjonen av 1,9 mill. smolt og 0,4 mill. yngel. NVE legger vekt på at en videre drift og utvidelse av Elvenesstrand Smolt A/S bidrar til økt verdiskaping lokalt og i regionen. Regulering og vannuttak fra Gullvikvatnet er et nytt inngrep, mens inngrep i Tuvenvassdraget er allerede etablert. NVE ser positivt på at dagens vannuttak blir formalisert gjennom en konsesjonsprosess.

NVE vurderer ut ifra høringsuttalelser at de største ulempene er knyttet til regulering av Vatndalsvatnet, Sandskardvatnet og Gullvikvatnet, og redusert vannføring vassdragene. Dette gir negative konsekvenser for landskap, friluftsliv og anadrom fisk. NVE vurderer at det kan tillates en regulering av Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet som i dag er på henholdsvis 6 meter og 5 meter. NVE vurderer at virkningene for landskap og friluftsliv kan aksepteres ved en regulering av Gullvikvatnet på 1,55 meter mellom HRV kote 43,35 og LRV kote 41,8.

Vannbehovet for smoltproduksjonen er planlagt å være på maksimalt 95 l/s (5,7 m³/min) med et gjennomsnittlig vannuttak på 60 l/s (3,6 m³/min). Tiltakshaver har også planer om å levere ferskvann til brønnbåter for avlusning, og har derfor søkt konsesjon for et høyere maksimalt vannuttak på 236 l/s (14,2 m³/min).

NVE vurderer at tilstrekkelig vannføring er viktig for naturlige prosesser i vassdragene, landskap og forholdene for anadrom fisk. NVE vurderer at det ikke skal tas ut mer vann fra vassdragene enn produksjon av settefisk tilsier. NVE vurderer også at det vil være rom for uttak av vann fra Gullvikvatnet til avlusning når tilsiget fra nedbørfeltet tilsier det. NVE mener at det kan tillates et maksimalt vannuttak på 95 l/s (5,7 m³/min) til produksjon av settefisk og at gjennomsnittlig vannuttak per måned ikke bør ligge høyere enn 60 l/s (3,6 m³/min). NVE mener også at det kan tillates ekstra uttak av vann fra Gullvikvatnet til å forsyne brønnbåter med ferskvann når tilsiget tilsier det. Ekstra uttak av vann kan bare finne sted når magasinet i Gullvikvatnet ligger på høyeste regulerte vannstand (HRV).

Tiltakets virkning på biologisk mangfold er også vektlagt. Det går anadrom fisk opp i Tuvnelva og i nedre del av elven fra Gullvikvatnet, så tilstrekkelig vannføring i vassdragene må sikres. NVE mener at det må slippes minstevannføring fra Vatndalsvatnet/Strompedalen, Sandskardvatnet og Gullvikvatnet på henholdsvis 9 l/s, 9 l/s og 14 l/s for å sikre tilstrekkelig vannføring for anadrom fisk.

5 NVEs konklusjon

NVE mener at det omsøkte vannuttaket er stort, og at fordelene med tiltaket ikke overstiger skader og ulemper for allmenne interesser. NVE mener at ved å avgrense det maksimale vannuttaket fra Vatndalsvatnet og Strompedalen, Sandskardvatnet og Gullvikvatnet til 95 l/s, og at det tillates uttak av ferskvann til avlusning kun når Gullvikvatnet ligger på høyeste regulerte vannstand (HRV), vil konfliktgraden bli redusert og kravet i vannressursloven § 25 vil da være tilfredsstillt.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Elvenesstrand Smolt AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til regulering og uttak av vann fra Vatndalsvatnet, Strompedalen, Sandskardvatnet og Gullvikvatnet. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun etter vannressursloven.

6 Forholdet til annet lovverk

6.1 Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

6.2 Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Statsforvalteren om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

7 Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

7.1.1 Post 1: Reguleringsgrenser, uttak av vann og slipp av vann

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

		Gullvikvatnet	Vatndalsvatnet*	Sandskardvatnet
Middelvannføring	l/s	132	94	100
Alminnelig lavvannføring	l/s	14	9	9
5-persentil sommer	l/s	9	6	6
5-persentil vinter	l/s	16	11	11
Største vannuttak	l/s	94	38+74	30
Gjennomsnittlig vannuttak	l/s	60**		

*inkl. overføringen fra Strompedalen

**til sammen for alle inntakene

Reguleringsgrenser

Følgende reguleringsgrenser ligger til grunn for konsesjon gitt av NVE:

	Gullvikvatnet	Vatndalsvatnet	Sandskardvatnet
Høyeste tillate reguleringsgrense (HRV), kote	43,35	99	136
Laveste tillate reguleringsgrense (LRV), kote	41,80	93	131

Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet reguleres i dag mellom henholdsvis LRV kote 93 og HRV kote 99 og LRV kote 131 og HRV kote 136. Tiltakshaver foreslår en regulering av Gullvikvatnet på 1,55 meter mellom LRV kote 41,8 og HRV kote 43,35.

NVE har mottatt uttalelser som mener en regulering av Gullvikvatnet oppad til 43,75 vil gi problemer for brukere av området og beitedyr. Øksnes kommune, Fylkesrådet i Nordland, brukere og grunneiere mener Gullvikvatnet ikke bør reguleres opp til HRV kote 43,75.

Simuleringer viser at det er i særlig tørre år at Gullvikvatnet ville vært tappet ned mer enn 1,55 meter i årene 1990-2018. Simuleringer er gjort med utgangspunkt i et vannuttak på 95 l/s fra Gullvikvatnet samt slipp av minstevannføring til Gullvikelva og Tuvanelva. Settefiskanlegget har i dag en kombinasjon av gjennomstrømming og gjenbruk av vann. Ny avdeling for økning av produksjonen vil baseres på RAS-teknologi. NVE vurderer at en regulering av Gullvikvatnet mellom LRV kote 41,8 og HRV kote 43,35, sammen med magasinkapasitet fra Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet, vil gi tilstrekkelig magasinkapasitet til planlagt drift av anlegget. Beregninger viser at med en magasinkapasitet på 0,396 mill. m³ vil et maksimalt vannuttak på 95 l/s og slipp av minstevannføring på til sammen 32 l/s være tilstrekkelig i ca. 36 dager. NVE vurderer at det bør planlegges for at en større del av anlegget øker gjenbrukskapasiteten eller går over til nyere RAS – teknologi. Alternativt at søker ser på andre vannkilder som for eksempel grunnvann.

NVE fastsetter at Vatndalsvatnet kan reguleres 6 meter mellom LRV kote 93 og HRV kote 99, Sandskardvatnet kan reguleres 5 meter mellom LRV kote 131 og HRV kote 136, og Gullvikvatnet kan reguleres 1,55 meter mellom LRV kote 41,8 og HRV kote 43,35.

Det skal settes opp merke ved Vatndalsvatnet, Sandskardvatnet og Gullvikvatnet som viser høyeste og laveste regulerte vannstand, og et informasjonsskilt som informerer om vilkårene for reguleringen. Dette skal plasseres godt synlig for allmennheten. Utforming av skilt og merking inngår som en del av NVE sin oppfølging etter post 4 i vilkårene.

Uttak av vann

Elvenesstrand Smolt AS ønsker å ta ut inntil 236 l/s (14,2 m³/min) hele året.

Utvidelsen av produksjonen til 1,9 mill. smolt og 0,4 mill. yngel vil gi økt vannbehov. Det er planlagt for et vannbehov på maksimalt 95 l/s (5,7 m³/min) med et gjennomsnittlig vannuttak på 60 l/s (3,6 m³/min). Det er planlagt for økt gjenbruk av vann og ny avdeling med RAS – teknologi. Ingen av høringspartene har foreslått hva vannuttaket bør være.

Søker ønsker å ta ut overskuddsvann til brønnbåter til bruk under avlusning. Etter NVE sin vurdering vil det være rom for uttak av vann til dette formålet fra Gullvikvatnet når tilsiget fra nedbørfeltet tilsier det. Et uttak til dette formålet må ikke redusere magasinreserven i Gullvikvatnet. Ekstra uttak av vann til å forsyne brønnbåter kan bare finne sted når magasinet i Gullvikvatnet ligger på høyeste regulerte vannstand (HRV). NVE vurderer at det ikke er rom for uttak av vann til avlusning fra magasinene i Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet.

NVE vurderer ut fra hydrologiske beregningen at det ikke er rom for et vannuttak på inntil 236 l/s (14,2 m³/min). Av hensyn til anadrom fisk, særlig i Tuvanelva, er det viktig at det er tilstrekkelig vannføring i vassdragene.

NVE fastsetter at vannuttaket til settefiskanlegget skal avgrenses til maksimalt 95 l/s (5,7 m³/min). Tiltakshaver har ansvar for å tilpasse vannuttak og produksjon slik at vannressursene blir forvaltet på en bærekraftig måte.

Det skal monteres vannmåler i settefiskanlegget og vannuttaket skal loggføres kontinuerlig. Ekstra uttak av vann til å forsyne brønnbåter skal loggføres sammen med registrert vannstand i Gullvikvatnet for samme periode. Data må legges frem for NVE på forespørsel.

Slipp av vann

Tiltakshaver foreslår at det ikke slippes minstevannføring fra Vatndalsvatnet, Sandskardvatnet og Gullvikvatnet. Det har ikke tidligere vært slipp av minstevannføring forbi dammene i Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet. Det er en «ikke ubetydelig» lekkasje i begge dammene som har sørget for vannføring til Tuvanelva. Tiltakshaver viser til at det for Gullvikelva vil være overløp i normale og

fuktige år og at det er kun i tørre år at elva vil kunne bli tørrlagt i om lag en måned per år, hvorav halvparten av dagene er om sommeren,

I Tuvenelva er det anadrom fisk som har behov for tilstrekkelig vannføring og vanndekt areal. I Gullvikelva er det stasjonær ørret og mest sannsynlig sjøørret i nedre del. Øksnes kommune mener det må opprettholdes minstevannføring i utløpsbekken fra Gullvikvatnet. Statsforvalteren i Nordland mener det bør slippes minstevannføring fra Vatndalsvatnet og/eller Sandskardvatnet tilsvarende alminnelig lavvannføring eller 5-persentiler sommer og vinter. De kommenterer at det vil være viktigere å sette vilkår om minstevannføring i Tuvenvassdraget enn i utløpsbekken fra Gullvikvatnet. Fylkesrådet i Nordland mener det bør være miljøbasert vannføring tilpasset behovene til laks og sjøørret i Tuvenelva og slipp av minstevannføring i bekken nedstrøms Gullvikvatnet. Grunneiere m.fl. mener tørrlegging av Gullvikelva vil få konsekvenser for gytemulighetene for sjøørret.

NVE vurderer at lekkasje i dammene ved Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet ikke sikrer at det er tilstrekkelig vannføring i Tuvenelva. Det er grunn til å tro at lekkasjene avtar ved synkende vannstand i magasinene på grunn av avtagende trykk. Alminnelig lavvannføring er beregnet til 9 l/s for Vatndalsvatnet/Strompedalen, 9 l/s for Sandskardvatnet og 14 l/s fra Gullvikvatnet. NVE er enig med høringspartene som mener det bør være slipp av minstevannføring til Tuvenelva for å sikre tilstrekkelig vannføring og vanndekt areal for anadrom fisk. På grunn av stasjonær ørret, sjøørret, landskap og friluftsliv mener NVE det bør være slipp av minstevannføring til Gullvikelva.

NVE fastsetter en minstevannføring på 9 l/s for Vatndalsvatnet/Strompedalen, 9 l/s fra Sandskardvatnet og 14 l/s fra Gullvikvatnet.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, og magasinet er på laveste tillatte vannstand, skal hele tilsiget slippes forbi.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

7.1.2 Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Konsesjonen omfatter vannuttak, reguleringer, dammer og eksisterende- og nye rørledninger. Detaljerte planer skal forelegges NVEs miljøtilsyn og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Dam	<p>Eksisterende dam i Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet skal benyttes. Det skal etableres ny teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring som skal godkjennes av NVE. Måling av minstevannføring kan gjøres inntil 50 meter nedstrøms dammene.</p> <p>Ny dam ved Gullvikvatnet skal utformes slik at den blir minst mulig synlig i landskapet. Detaljplaner for bygging av ny dam, med teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.</p>
Inntaksdam i Strompedalen	Eksisterende inntaksdam på ca. kote 130 skal benyttes.
Vannvei	<p>Eksisterende vannvei fra Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet skal benyttes. Alle rørledninger som i dag ikke er i bruk og gammel inntakskum med tilhørende inntaksrør skal fjernes fra Tuvenelva. Ny trasé i nederste del av elva og utløpet skal ta hensyn til naturtypen <i>strandeng og strandsump</i>.</p> <p>Det skal legges et nytt rør med diameter Ø 355 mm fra Gullvikvatnet til anlegget på Elvenesstrand. Fra dammen og ned til sjøen skal røret graves ned på sørsiden av Gullvikelva. Ved etablering av vannvei skal anleggsarbeidet ikke berøre Gullvikelva eller myrene på nordsiden av elva. Ved utløpet av Tuvenelva skal røret legges slik at naturtypen <i>strandeng og strandsump</i> ikke blir påvirket.</p>
Overføringer	Eksisterende overføring fra Strompedalen til Vatndalsvatnet består av en enkel inntaksdam på ca. kote 130 og nedgravd rørledning til Vatndalsvatnet. Rørledningen har en kapasitet på 80-90 l/s.
Største vannuttak	Maksimalt vannuttak avgrenses til 95 l/s (5,7 m ³ /min).
Gjennomsnittlig vannuttak	Søknaden oppgir 60 l/s (3,6 m ³ /min).
Vannuttak til brønnbåter	Ekstra uttak av vann til å forsyne brønnbåter kan bare finne sted når magasinet i Gullvikvatnet ligger på høyeste regulerte vannstand (HRV).
Vei	<p>Eksisterende skogsbilveier til Vatndalsvatnet og Sandskardvatnet skal benyttes.</p> <p>Midlertidig anleggsvei til Gullvikvatnet skal gå på sørsiden av elva og i god avstand fra Gullvikelva. Veien skal ikke berøre eller påvirke elva eller myrene på nordsiden av elva. Etter at damanlegg og rørgate er etablert skal veien fjernes og terrenget tilbakeføres og revegeteres slik at området inngår naturlig i landskapet.</p>
Avbøtende tiltak	Eldre inntaksrør som ligger i Tuvenelva ned mot settefiskanlegget skal fjernes fra vassdraget.

	<p>Gammel inntakskum og inntaksrør som ikke lenger er i bruk skal fjernes fra vassdraget.</p> <p>Nye inntaksrør skal ikke være til hinder for opp- og nedvandring for fisk i Tuvenelva og Gullvikelva.</p>
--	--

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dersom det er endringer, skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

7.1.3 Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

7.1.4 Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

7.1.5 Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

7.1.6 Post 10: Registrering av minstevannføring m.v.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

8 Øvrige forhold

Fjerning av gamle inntaksrør og inntakskum

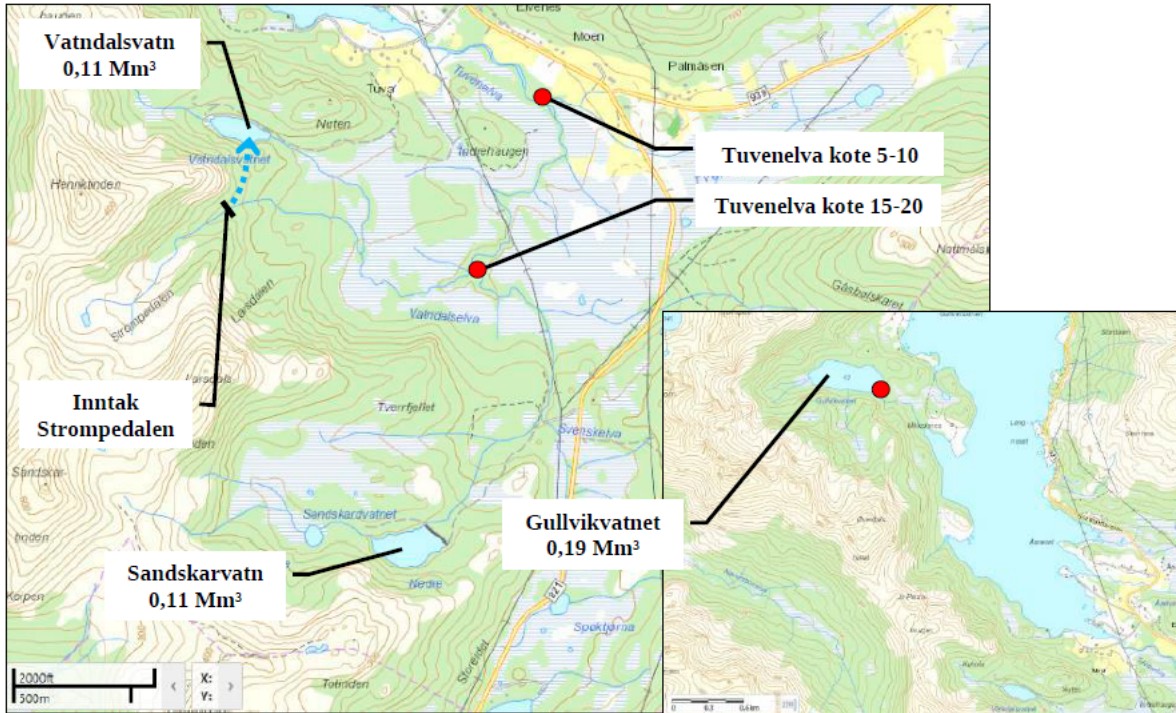
Statsforvalteren kommenterer at en gammel inntakskum med tilhørende rør bør fjernes fra elva.

«Under befaringen sist høst ble det observert at den gamle inntakskummen fortsatt befant seg i Tuvenelva, men at det var lagt et betonglokk på åpningen. Vi forutsetter at det i dag ikke lenger er fare for at vann fra elva tar veien inn i inntakskummen. Helst bør inntakskum med tilhørende rør fjernes fra elva.»

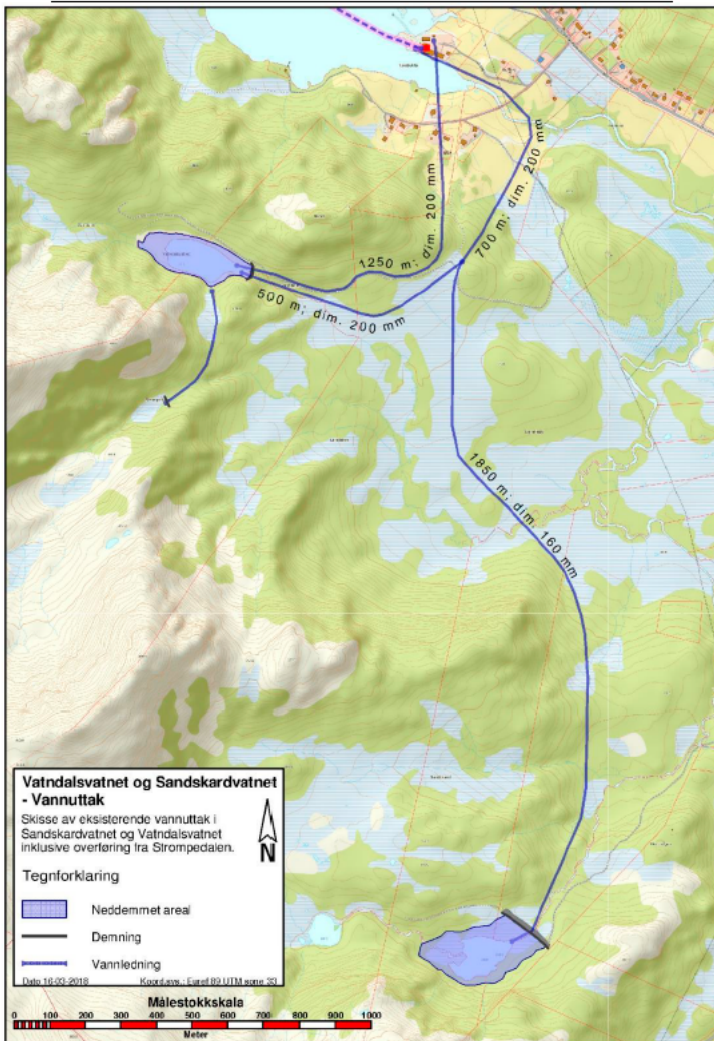
Vannvei/inntaksrør er å betrakte som hjelpeanlegg og er en del av vassdragstiltaket, og inngår i NVE sin konsesjonsbehandling av tiltaket. NVE er enig med Statsforvalteren i Nordland om at den gamle inntakskummen med inntaksrør må fjernes fra Tuvenelva. Andre inntaksrør som er i bruk i dag og som ligger i elva skal også fjernes fra elva og legges i ny trasé. Plan skal godkjennes av NVE.

9 Vedlegg

Oversiktskart med magasinvolum og punkter i Tuvnelva for beregning av vannføring. Stiplet blå pil viser overføring fra Strompedalen til Vatndalsvatn.

Kart over Vatndalsvatnet, Strompedalen og Sandskardvatnet med inntaksrør.

Kart over Gullvikvatnet og inntaksrør til smoltanlegget.

